

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје

ЕДЕН ПРЕВЕДУВАЧКИ ОПИТ
Студентска работилница
Конески на 14 јазици

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Филолошки факултет „Блаже Конески“

ЕДЕН ПРЕВЕДУВАЧКИ ОПИТ
Студентска преведувачка работилница
„Конески на 14 јазици“

Скопје, 2021

Издавач: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје

Уредник на издавачката дејност на Факултетот:
проф. д-р Анета Дучевска, декан на Факултетот

Приредиле:

проф. д-р Анастасија Ѓурчинова и
проф. д-р Зоран Анчевски

Компјутерска обработка на текстот:
Ангела Маринковска

Корица:

Кочо Фиданоски

Печати:

МАР-САЖ, Скопје

Тираж:

200 примероци

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент
Охридски“, Скопје

821.163.3-1

821.163.3-3

821.163.3.09Конески, Б.:81'255.4

ЕДЕН преведувачки опит : студентска преведувачка
работилница „Конески на 14 јазици“ / [приредиле Анастасија
Ѓурчинова и Зоран Анчевски]. - Скопје : Универзитет „Св.
Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, 2021.
- 210 стр. ; 20 см

Текстови на повеќе јазици

ISBN 978-608-234-083-8

а) Конески, Блаже, 1921-1993 -- Творештво -- Преводи --
Студентска работилница

COBISS.MK-ID 55696389

**ПРЕВЕДУВАЧКА РАБОТИЛНИЦА
„КОНЕСКИ НА 14 ЈАЗИЦИ“**

Во рамките на програмата за одбележување на 100-годишнината од раѓањето на нашиот патрон, во периодот април-мај 2021 година на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје беше организирана студентска преведувачка работилница. На иницијатива на професорите д-р Анастасија Ѓурчинова и д-р Зоран Анчевски, кои ја направија селекцијата на текстовите и го координираа проектот, се одзваа колеги од сите катедри на Факултетот, подготвени да бидат ментори на заинтересираните студенти.

Беа предложени за превод следните десет текстови од Блаже Конески:

Песни:

- Песната на една певица
- Над секнатиот бунар
- Послание
- Спомен по многу години
- Лажни пророци
- Татковина

Песни во ѝроза:

- Магнолија
- Ружа
- Питачи

Прозен зајис:

- Средба во рајот

Студенти од различни катедри и студиски групи се одзваа на повикот и под менторство на своите професори ги преведуваа текстовите од Блаже Конески на четиринаесет различни јазици кои се студираат на нашиот Факултет: англиски, германски, италијански, шпански, романски, португалски, француски, словенечки, руски, чешки, полски, албански, турски и корејски јазик.

Нивните преведувачки решенија и одделните варијанти во текот на преведувачкиот процес беа претставени и дискутирани на две исклучително интересни и креативни видеоконференциски средби, одржани на 26 и на 31 мај 2021 година, на кои присуствуваа повеќе од педесет учесници. На средбите беше организирано и повеќејазично поетско читање од страна на студентите, кое овозможи поезијата на

Конески да прозвучи полифониски, на сите застапени јазици.

Во работилницата зедоа учество следните студенти и професори:

- Даниела Дракуловска, Емилија Кузмановска, Емилија Петрова, Ана Илиева, Лара Тасковска, Надеж Кристела Нсингоулоу Николоска и Ангел Димоски, под менторство на проф. д-р Милан Дамјаноски и проф. д-р Румена Бужаровска (англиски јазик)

- Лиле Владичева, Јанче Коцев и Паула Панова, под менторство на проф. д-р Зорица Николовска, во соработка со надв. сораб. м-р Милица Денковска (германски јазик)

- Ангела Ристеска, Сара Деспотовска, Марина Рајкоска, Александра Јовановска, Марија Муратовска, Елена Стојковска, Сара Циркоска и Стефанија Цонева, под менторство на проф. д-р Радица Никодиновска (италијански јазик)

- Ана Димевска, под менторство на проф. д-р Ирина Бабамова (француски јазик)

- Катерина Павловска, Ивана Дрнковска и Николина Методијевска, под мен-

торство на ас. м-р Игор Поповски (шпански јазик)

- Ана Преш, Никола Ѓурица, Давид Стоилковски, Нурие Рамадани, Анкица Ангеловска, Марија Јовановска, Стефана Великовска, Ариета Рамадани и Маја Величковиќ, под менторство на лектор д-р Николае Станчу (романски јазик)

- Александра Арсовска, Уна Николоска, Филипа Попова и Ивона Танеска, под менторство на лектор Анета Маневска (португалски јазик)

- Ели Савиќ, под менторство на проф. д-р Лидија Аризанковска (словенечки јазик)

- Марија Петровска, Јана Србиновска, Ангела Спасовска и Јован Ковачевски, под менторство на виш лектор м-р Ирен Алчевска, виш лектор м-р Екатерина Терзијоска и лектор Роза Тасевска (руски јазик)

- Рафаел Ристовски, Наталија Тоневска-Каровска и Мина Јовковска, под менторство на проф. д-р Јасминка Делова Силјанова (чешки јазик)

- Мартин Блажески, под менторство на проф. д-р Лидија Танушевска (полски јазик)

- Анила Глигоровска и Нурие Рамадани, под менторство на проф. д-р Ваљбона Тоска (албански јазик)

- Радмила Десовска, под менторство на виш лектор м-р Сена Ариф Шешум (турски јазик)

- Виктор Дрваров, Мила Стојковиќ, Глорија Савевска, Натали Илиоска, Ивона Гиговска и Албана Рамадани, под менторство на м-р Канг-Кјоунг Сеон (корејски јазик)

За лектурата на преведените текстови на соодветните јазици се погрижија: Томас Мајер (германски), Алесандра Саита (италијански), м-р Анита Кузмановска (француски), д-р Франсиско Хавиер Ибањес Кастехон (шпански) м-р Здењек Андрле (чешки), д-р Наталија Лукомска (полски) и Марија Амалија Бараона (португалски).

Им благодариме на сите учесници за успешната соработка и за ангажманот, а на студентите им честитаме за постигнатите креативни решенија и им посакуваме успех во понатамошните предизвици од областа на книжевниот превод.

Од ѝриредувачиџе

**ТЕКСТОВИ ВО ОРИГИНАЛ
НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК**

ПЕСНАТА НА ЕДНА ПЕВИЦА

Најважно е случајното,
мигновеното,
единственото;
тоа како се допреле во неповторлив допир
дрвце до кибрит,
вода до оган,
рака до гради, -
ете го основното!
Најважни, велама, се
ефемерните работи,
еднаш случени,
забележани,
видени,
чуени само еднаш –
како твојата песна,
од која премре душа!
Зар таа не кружи далеку некаде
околу нашите нимбови
и орбити,
и зар јас не сум единствениот
под кубето на вселената
што постојано таа песна ја слуша?

НАД СЕКНАТИОТ БУНАР

Чекор по чекор и збор по збор,
полека,
да не нешто се сетам
ти ме доведе довде, Музо!
Патем ме учеше како со силен збор
што изненадува
да ја искажувам разновидно тагата.
Но тоа било сепак само проба.
Патем ме учеше како да сврзувам
далечни работи,
за да се роди застрашувачка мисла
над премостен понор.
Но и тоа било само подготовка.
И така, чекор по чекор и збор по збор
ме доведе довде –
над секнатиот бунар во мојата душа,
и бараш
да се загледам внатре
и со глас што екоти стократно
од ужас
во таа празнина
да ги кажувам твоите крајни пораки.
Но јас нејќам од тебе таков дар,
ниту да бидам употребен
по твојата намера, Музо!
Јас насетувам дека една грозна лишка
се кашка во калта на дното на бунарот,
грепчи со ноктишта по каменот.
Јас ти откажувам послушност.
Јас сакам да си умрам
со сите илузии
на слаб човек.

СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ

Имав можеби неполни дваесет години
кога напишав:

„така рикаше маката во мене
дека сум роден во смачкано племе“.

И досега,

по толку долго време,
ме следи истата таа мака,

и дури поголема,

така што дури можам,

сејач на глуво семе,

да го сменам малку зборот

и да речам:

„уште рика истата мака во мене
дека сум роден во смачкано племе.“

Но сепак, се надевам, дека не е туку така
што сум бил подложен на таков искус
и на таква една мака.

ЛАЖНИ ПРОРОЦИ

(По еванџелието)

Ќе дојде време на лажни пророци
што божем во мое име
ќе ве збираат по плоштадите,
ќе креваат врева до небеси,
ќе се бунтаат во градите.
Немојте да им верувате!
Тие мислат само на себеси.
Што дека прогласуваат
дека ве спасуваат!
Бес ги распина внатре
душите да ви ги затре.
Тие варосани гробови!
Не да им станете робови!

ПОСЛАНИЕ

Без вас, Тире и Сидоне,
овде се живеело илјадници години
и пак ќе се живее.
Ние луѓето сме како тревана –
ја газат, се суши, се задушува, гине,
само земјата останува.
Ние луѓето сме како мравине –
ги гмечат, ги ништат, и пак се збрале купче.
Одовде тргнал некогаш походот до Инд,
кој можел да го предвиди тоа?
По Via Egnatia Цицерон одел во прогонство
во Солун.
Близу до Драма
призракот на Цезар му се јавил на Брута
под шаторот
спроти решителната битка.
Па се посветиле во Тивериопол
петнаесет маченици.
Наум соградил манастир
на изворот на Белото езеро.
Оваа земја го крепела и Марка Кралета.
И сепак,
зар не доживувала таа униженија?
Зар можело без тоа до зрелоста?
Сето е предвидено –
ние си одиме,
а земјата останува.

ТАТКОВИНА

Со замислени меѓи
сум ја означил својата татковина.
Сум поставил белеги на сите нејзини граници
и на сите стратегиски точки:
на тераси над реки, езера и над морскиот брег
кај што сум седел долго со пријатели
во летни вечери,
при чашка црвено вино.
На пазаришта со раскошни бои и опојни
мириси
од есенското обилие.
На планински врвови
кога низ проретчени облаци
се открива поглед во далечни предели.
До кај што сум ја пронесол својата љубов,
дотоаму е мојата татковина.
А вие, еј!
На што сте смислиле да ја сведете?!

МАГНОЛИЈА

Шетајќи по населбата, забележувам дека во некои дворови магнолиите раскошно расцутиле. И во мојот двор има магнолија. Но таа секогаш цути скудно. Местото не ѝ е погодено: северна страна, и како да е поклопена од липата.

Оваа пролет на мојата магнолија има само два цвета на две соседни гранчиња. Едниот стои малку повисочко и повеќе се отворил. Другиот како да му допира до рамено и малку се навалува како да сака да го спушти главчето таму. Но сè уште се воздржува. Тоа не е дозволено.

Предвидувам сè што ќе стане. Овие цветови ќе се глсдаат вака и ќе си шепотат нешто нечујно уште два-три дена. Тие нема да прекапат заедно. Едниот ќе остане уште некое време сам, како подзачуден, а потоа ветрето ќе ги одвее и неговите ливчиња. Само јас ќе паметам што се случило тука и што за другите не оставило никаква трага.

РУЖА

Денеска е први јануари, длабока зима. А ружата месечарка под мојот прозорец по некое чудо пак расцутила. Покрај две-три пупки, еден цвет сосем се отворил, и неговото руменило е толку изразито спрема белината на снегот! Таа ружа цутеше и напролет, цутеше цело лето и есен. Зошто да не цути и сега, кога мразови ја стегале земјата?

Можеби сета смисла на нејзиното суштествување и била во тоа да покаже дека е тоа можно. Го посматрам тој црвен цвет. Се извива тој сега на остриот ветар, извонредно е усамен, безнадежен; но тој е сепак реалност, не сум го измислил јас, јас сум само среќен што ми се дало да го гледам и да раскажам за него.

ПИТАЧИ

И така, мачно, најпосле стануваме свесни дека е за нас, кои веќе нагло старееме, љубовта толку скапоцена, што нема надеж дека воопшто може да ни припадне, ако еднаш сме ја загубиле или никогаш и не сме ја сретнале. Ние мораме дури и од своите деца да питаме малку наклоност, поблага насмевка, трошка повеќе внимание, писменце поинтимно интонирано – ние стануваме питачи на љубов. Се фаќаме сами себе во мислата дека би сакале да застанеме на аголот, приквечер, кога се палат излозите, и кога забрзано врват луѓето. Се надеваме на средба, иако е тоа сосем илузорна надеж.

СРЕДБА ВО РАЈОТ

При крајот на 1956 година за првпат пристигнав во Париз и останав неколку месеци, сè до мај идната година.

За малку тој град ќе ја скршеше мојата волја. Видов каде сум и што сум спрема таа чудесија градена и организирана со векови од еден голем народ. Ми се чинеше дека и крајната цел на еден голем народ е да создаде голем град со својствен изглед, својствена душа и физиономија.

Сепак најдов некоја опора во себе. Првото прибежиште ми беше полутемната просторија на Институтот за славистика (ул. Мишле 9). Но таму ме чекаше мрачната прилика на стариот библиотекар, руски емигрант, господин Бутчик. Сув, кожа и коски, ќелав, намуртен како да се грчи од некоја тешка, постојано присутна болка, господин Бутчик беше далеку од родот на оние љубезни и пријатни библиотекари, секогаш готови да услужат, да поразговараат токму колку што треба и дури да му помогнат на читателот со свои совети. Не, господин Бутчик не ги привлекуваше своите гости, ами повеќе ги одбиваше. Особено сурово ги пречекуваше оние што доаѓаат првпат. Неговиот поглед ги мереше од глава до петици, полн со сомнение и со студ што крева морници. Можеби и тоа беше една од причините што господин Бутчик никогаш немаше многу читатели во својата полумрачна сала.

Но јас останав неколку месеци и, се чини, успешно ја издржав карантината. Јас сум по природа многу претпазлив спрема луѓе што ме држат во напнатост и многу внимавам да не ги повредам ниту со пренаглен гест, ниту со самосвесна интонација. Моето доста добро знаење на рускиот јазик и литература спомогна да се зближине полека-полека со господин Бутчик. Од ден на ден јас се чувствував сè послободно во неговото присуство, но сепак постојано се трудев да не ја нарушам со нешто, ами да ја градам натаму еднаш создадената хармонија.

Дека таа беше постигната, се виде кога господин Бутчик сам ми понуди да ја прочитам неговата библиографија на француски преводи од руската белетристика. Таа книшка беше полна со гнев, жолч извираше од неа. Господин Бутчик со право негодуваше дека Французите не само што малку преведуваат од руски, ами притоа се однесуваат дури светотатски спрема најголемите творби на рускиот дух. За илустрација на тоа во неговото дело беше репродуцирана насловната страна на преводот на „Ана Каренина“, на која хероината на Лав Толстој беше претставена скоро како шантанска дама. Какво неразбирање, какво ужасно искривување! Разбрав како и зошто, капка по капка, се собирала горчината во овој човек, ништејќи ја неговата веселост, не оставајќи ни трага од осмев на неговото лице.

Кога му ја враќав книгата, тој дур и со некаков трепет исчекуваше што ќе кажам. Беше многу задоволен кога му кажав дека, според мене, им дал добра лекција на Французите. „Знаете како се искажа господин Жорж Диамел кога ја прочита?“ – си спомни пред мене господин Бутчик. – „Тој само трипати повтори: Je proteste! Je proteste! Je proteste!“

Дека јас и суровиот господин Бутчик многу сме се зближиле, почувствував кога требаше да си заминам од Париз. „Ете, – рече тој – ќе се сретнат луѓе, ќе се спријателат а потоа веднаш треба да се разделат“. Неговиот глас трепереше од возбуда, влага ги прелеа неговите сини очи.

Минаа некои дванаесет години и јас пак се најдов во Париз, во истиот Институт, каде што сега требаше да држам предавање. Малку надеж имаше дека ќе го видам господин Бутчик, којшто за мене остана незаборавен, но со кого не одржував никакви контакти по разделбата. А тој сепак ме пречека речиси на влезната врата. По поздравувањето и првите разменети зборови, ми рече: „Јас сум повеќе години во пензија и не доаѓам овде, уште помалку на овие предавања. Сега дојдов само за да Ве видам Вас. Не ми се верува дека ние уште еднаш ќе се сретнеме во животот и затоа сакам да Ви пренесам една многу важна порака. Кога ќе дојдете во рајот, за да не скитате многу и да не губите време барајќи ме, знајте дека јас Ве чекам веднаш до влезот од десната страна“.

Го пишувам ова и ми се чини дека господин Бутчик ме гледа одозгора од некое небеско прозорче. Иако тоа не му беше својствено, тој сега се поднасмева и како да ми вели: „Да, местото е закажано, а јас од секидневниот рајски билтен беспогрешно ќе дознаам во кој час Вие ќе пристигнете овде. Јас и тука работам во библиотеката“.

КОНЕСКИ НА АЛБАНСКИ

Ментор: проф. д-р Ваљбона Тоска

PROFETËT E RREMË

(Sipas Ungjillit)

(ЛАЖНИ ПРОРОЦИ (По евангелието))

Do të vijë koha e profetëve të rremë
që gjoja në emrin tim
do t'ju mbledhin në sheshe,
do ta ngrenë zërin deri në kup të qiellit,
do të rrahin gjoksin.
Mos u besoni!
Ata mendojnë vetëm për vete.
Dhe çfarë nëse thonë
se ju shpëtojnë!
Mllef i ka gozhduar përbrenda
shpirtrat t'jua helmojë.
Ato varre të lyera me gëlqere!
Të mos u bëheni skllevër!

Превод: Нурие Рамадани

MANJOLA

(МАГНОЛИЈА)

Duke shëtitur nëpër lagje, vura re se në disa oborre, manjolat kishin çelur me madhështi. Edhe në oborin tim ka një manjolë. Por ajo gjithmonë çel me mangësi. Nuk i është përshtatur vendi: ana veriore dhe, sikur është mbuluar nga bliri.

Këtë pranverë, manjola ime ka vetëm dy lule, në dy degëza fqinje. Njëra qëndron pak më lartëz dhe ka çelur më shumë. Tjetra sikur i vjen deri te supi dhe paksa përkulet, sikur dëshiron ta mbështesë kokëzën atje. Por, duket sikur përmbahet disi. Kjo nuk lejohet.

Parashikoj gjithçka që do të ndodhë. Këto lule do ta shohin kështu njëra-tjetrën dhe do të pëshpëritin diçka të padëgjueshme edhe dy-tri ditë. Ato nuk do të veniten së bashku. Njëra, do të qëndrojë edhe ca kohë vetëm, si e çuditur, dhe pastaj era do t'i fryjë larg edhe gjethet e saj. Vetëm unë do të mbaj mend se çfarë ka ndodhur këtu dhe çfarë për të tjerët nuk ka lënë asnjë gjurmë.

Превод: Анила Глигоровска

MBI PUSIN E SHTERUAR

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

Hap pas hapi dhe fjalë pas fjale
ngadalë
mos po më vjen ndër mend diçka,
ti më solle deri këtu, Muzo!
Rrugës më mësoje se si me fjalë të fortë
që befason
ta shpreh pikëllimin në mënyra të ndryshme.
Por kjo ka qenë vetëm një provë.
Rrugës mësoja si të lidhesha
me gjëra të largëta,
për t'u lindur një mendim i frikshëm
mbi një greminë të urëzuar.
Por edhe kjo ishte vetëm përgatitje
Dhe kështu hap pas hapi dhe fjalë pas fjale
më solle deri këtu
mbi pusin e shteruar në shpirtin tim
dhe kërkon
ta shikoj veten nga brenda
dhe me një zë që jehon shumëfishhtë
nga tmerri
në atë boshllëk
t'i them mesazhet e tua të fundit.
Por unë, nuk e dua nga ty një dhuratë të tillë
as të jem i përdorur
sipas qëllimit tënd, Muzo.
Unë ndiej që ka një të keqe
që qullitet në baltë në fund të pusit
që gërvisht me thonjtë e mëdhenj në gur
Unë refuzoj të të bindem.

Unë dua të vdes
me të gjitha iluzionet
e një njeriu të dobët.

Превод: Нурие Рамадани

LYPËSIT

(ПИТАЧИ)

Dhe kështu, mundimshëm, më në fund bëhemi të vetëdijshëm se është për ne, që tashmë plakemi përnjëherë, kaq e çmuar dashuria që nuk ka shpresë se mund të na përkasë fare, në qoftë se një herë e kemi humbur, ose kurrë nuk e kemi takuar. Ne edhe nga fëmijët tanë duhet të lypim pak afeksion, buzëqeshje më të butë, një grimcë më shumë vëmendje, një shënim me një intonacion më intim – ne bëhemi lypës të dashurisë. E kapim veten në mendimin se do të donim të ndalonin te cepi, në muzg, kur dritat e vitrinave ndizen, dhe kur njerëzit kalojnë nxitimthi. Shpresojmë për një takim, edhe pse ajo është një shpresë iluzore.

Превод: Анила Глигоровска

MESAZHI

(ПОСЛАНИЕ)

Pa ju, Tire dhe Sidon
këtu ka pasur jetë me mijëra vjet
dhe përsëri do të ketë.
Ne njerëzit jemi si ai bari
e shkelin, thahet, mbytet, vdes,
dhe vetëm toka mbetet
Ne, njerëzit, jemi si ato milingonat
i shtypin, i zhdukin dhe përsëri grumbullohen.
Nga këtu, dikur u nis marshi drejt Indit,
kush mund ta parashikonte atë?
Nëpër Via Egnatia, Ciceroni shkonte në
persekutim,
në Selanik.
Afër dramës
fryma e Cezari iu shfaq Brutit
nën çadër
kundrejt betejës vendimtare
Kështu, ju përkushtuan në Tiveriopol
pesëmbëdhjetë martirë.
Naumi ndërtoi një Manastir
në burimin e Liqenit të Bardhë .
Kjo tokë ka mbështetur dhe Mbretin Marko
dhe megjithatë
a nuk ka përjetuar ajo poshtërime?
A mundeshka pa të deri në pjekuri?
Çdo gjë është parashikuar-
ne po ikim
kurse toka mbetet.

Превод: Нурие Рамадани

TRËNDAFIL

(ПУЖА)

Sot është 1 janar, dimër i thellë. Kurse trëndafil nën dritaren time si për ndonjë çudi lulëzoi përsëri. Përkrah dy-tri gonxheve, një trëndafil çeli krejtësisht, dhe ngjyra e tij e kuqe si gjaku është aq e theksuar kundrejt bardhësisë së borës! Ai trëndafil lulëzonte edhe në pranverë, lulëzonte gjatë gjithë verës dhe vjeshtës. Përse të mos lulëzojë edhe tani, kur acaret ngërthyekan tokën? Ndoshta i gjithë kuptimi i ekzistimit ka qenë që të dëshmojë se kjo është e mundur. E vëzhgoj atë trëndafil të kuq. Lakohet tani ai nga era e ftohtë, është jashtëzakonisht i vetmuar, i pashpresë; por përsëri është realitet ai, nuk e kam trilluar unë, unë jam vetëm me fat që m'u dha ta shoh e të rrëfej për të.

Превод: Анила Глигоровска

TAKIMI NË PARAJSË

(СРЕДБА ВО ПАЈОТ)

Nga fundi i vitit 1956, për herë të parë mbërrita në Paris dhe atje qëndrova disa muaj, deri në maj të vitit të ardhshëm.

Për pak, ai qytet do të thyente vullnetin tim. Pashë se ku jam dhe çfarë jam kundrejt asaj çudie të ndërtuar dhe të organizuar me shekujt nga një popull i madh. Më dukej se edhe qëllimi përfundimtar i një populli të madh është të krijojë një qytet të madh, me pamje autentike, me shpirt dhe fizionomi autentike.

Megjithatë gjeta njëfarë mbështetje në vetvete. Streha e parë për mua ishte një ambient gjysmë i errët në Institutin e Sllavistikës (rr. Mishle 9). Por atje më priste hija e zyrtë e bibliotekarit të moshuar, një emigrant rus, zoti Butçik. I thatë, kockë e lëkurë, tullac, i ngrysur sikur mblidhej ngërç nga ndonjë dhembje e madhe dhe vazhdimisht e pranishme, zoti Butçik ishte larg nga soji i bibliotekarëve dashamirës dhe miqësorë, gjithmonë të gatshëm të shërbejnë, të bisedojnë aq sa duhet dhe të ndihmojnë lexuesin me këshillat e tyre. Jo, zoti Butçik nuk i tërhiqte mysafirët e tij, por më shumë i dëbonte ata. Veçanërisht i priste me vrazhdësi ata që vinin për herë të parë. Shikimi i tij i maste nga koka deri te këmbët, plot dyshim dhe me ftohtësi që të fut mornica. Ndoshta kjo ishte një nga arsytet që zoti Butçik kurrë nuk kishte shumë lexues në sallën e tij gjysmë të errët.

Por, unë qëndrova disa muaj dhe, me sa duket, karantinën e kalova me sukses. Për nga natyra unë

jam shumë i kujdesshëm ndaj njerëzve që më mbajnë të tensionuar dhe kam shumë kujdes që të mos i lëndoj ata as me ndonjë gjest të pamenduar, as me ndonjë intonacion të artikuluar me vetëdije. Njohja ime mjaft e mirë e gjuhës dhe e letërsisë ruse më ndihmoi të afroheshim dalë-ngadalë me zotin Butçik. Nga dita në ditë unë ndihesha gjithnjë e më i lirë në praninë e tij, por prapëseprapë vazhdimisht përpiqesha të mos e prish me diçka, por ta ndërtoja edhe më tej harmoninë e krijuar njëherë.

Se ajo që arritur, u pa kur zoti Butçik vetë më ofroi ta lexoja bibliografinë e tij të përkthimeve të beletristikës ruse në frëngjisht. Ajo fletushkë ishte plot mllef, prej saj dilte vrer. Zoti Butçik me të drejtë protestonte se francezët, jo vetëm që përkthejnë pak nga rusishtja, por gjithashtu sillen madje me blasfemi kundrejt krijimeve më të mëdha të shpirtit rus. Për ilustrim të kësaj, në veprën e tij ishte riprodhuar faqja e parë e përkthimit të “Ana Kareninës”, ku heroina e Lav Tolstoit ishte përshkruar pothuajse si zonjë kabareje. Çfarë moskuptimi, çfarë shtrembërimi i tmerrshëm! Kuptova si dhe pse, pikë për pikë, qenka mbledhur vreri te ky njeri, duke shkatërruar harenë e tij, duke mos lënë asnjë gjurmë buzëqeshjeje në fytyrën e tij.

Kur ia ktheja librin, ai madje me një lloj drithërimi priste se çfarë do të thosha. Ishte shumë i kënaqur kur i thashë se, sipas meje u kishte dhënë një mësim të mirë francezëve. “A e dini se si u shpreh zoti Zhorzh Diamel kur e lexoi?”- kujtoi përpara meje zoti Butçik. – “Ai vetëm tri herë përsëriti: Je proteste! Je proteste! Je proteste!”.

Se unë dhe zoti Butçik i vrazhdë qenkëshim afruar shumë, e ndjeva kur duhej të largohesha nga Parisi. “Ja”, - tha ai – “njerëzit do të takohen, do të miqësohen, kurse pastaj përnjëherë duhet të ndahen”. Zëri i tij dridhej nga emocioni, lagështia i mbushi sytë e tij të kaltër.

Kaluan rreth dymbëdhjetë vjet dhe unë u gjenda përsëri në Paris, në të njëjtin Institut, ku tani duhej të mbaja ligjëрата. Pak shpresa kishte se do ta shihja zotin Butçik, që për mua mbeti i paharruar, por me të cilin nuk mbajta asnjë lidhje pas ndarjes. Kurse ai, megjithatë më priti pothuajse te dera hyrëse. Pas përshëndetjes dhe shkëmbimit të fjalëve të para më tha: “Prej disa vitesh jam në pension dhe nuk vij këtu, aq më pak në këto ligjëрата. Tani erdha vetëm për t’Ju parë Ju. Nuk më besohet që ne do të takohemi edhe një herë në jetë dhe prandaj dua t’Ju përcjell një mesazh shumë të rëndësishëm. Kur do të vini në Parajsë, që të mos endeni shumë dhe të mos humbisni kohë duke më kërkuar, dijeni se unë Ju pres menjëherë pranë hyrjes në anën e djathtë”.

Po e shkruaj këtë dhe më duket sikur zoti Butçik më sheh nga lart, nga ndonjë dritare e vogël qiellore. Edhe pse kjo nuk i ngjan atij, ai tani po buzëqesh dhe sikur më thotë: “Po, vendi është caktuar, dhe unë nga buletini i përditshëm i parajsës do të mësoj në cilën orë Ju do të mbërrini këtu. Unë edhe këtu punoj në bibliotekë.”

Превод: Анила Глигоровска

КОНЕСКИ НА ТУРСКИ

Ментор: м-р Сена Ариф Шешум

SAHTE PEYGAMBERLER

(ЛАЖНИ ПРОРОЦИ)

Sahte peygamberlerin zamanı gelir,
ki benim adımda
sizi meydanlarda toplar
göğe kadar gürültü yapar
gurur ve kibir saçar.
Onlara inanmayın!
Sadece kendilerini düşünürler.
Sizi kurtaracaklarını iddia ederlerse, ne olacak
yani?
İçlerini kaplayan hışım
canlarınıza kıysın.
Kabirler kireç badanalı
Onlara köle olunmamalı.

Превод: Радмила Десовска

VATAN

(ТАТКОВИНА)

Hayalimde sınırlarla
vatanımı belirlemiřim.
Mim koymuřum onun her hudutuna,
onun her stratejik noktasına:
nehir üzerindeki balkonlara, göllere ve yaz geceleri
bir bardak kırmızı řarapla arkadaşlarımla uzunca
oturduđum deniz kıyısına.
Zengin renkleri ve sarhoř edici son bahar kokusu
bollukları olan pazarlara.
Seyrek bulutların arasından
yad eller görebileceđiniz dađ tepelerine.
Sevgimi nereye kadar uzattıysam,
vatanım oraya kadardır.
Ya sizler, hey!
Onu nereye kadar küçültmeyi düşünöyorsunuz?

Превод: Радмила Десовска

MEKTUP

(ПОСЛАНИЕ)

Sizsiz Sur ve Sayda,
burada binlerce yıldır yaşanır
ve yine de yaşanır.
Biz insanlar, o çimen gibiyiz -
üzerine basılır, kurur, bunalır, ölür,
sadece toprak kalır.
Biz insanlar, o karıncalar gibiyiz -
onları ezerler, canlarına okurlar, ama yine de bir
sürü toplanmıştır.
Bir zamanlar buradan İndusa harekete geçilmiştir,
onu kim tahmin edebilirdi ki?
Egnatia Yoluna yürüyerek, Çiçero Selanik'e
sürgüne gidiyormuş.
Drama yakınında
nihai savaş başlamak üzereyken
Brütüs'e çadırın altında
Sezar'in hayaleti görünmüştür.
Sonra da Tiveriopol'da
on beş şehit kutsallaşmıştır.
Beyaz Göl'ün kaynağında
Naum bir manastır yapmıştır.
Bu diyara Marko Krale de nam bırakmıştır.
Bunlara rağmen,
vatanımız hor görülmemiş mi?
Bunsuz olgunluk olamaz mıydı?
Her şey önceden yazılmıştır -
biz gidiyoruz,
memleket kalır.

Превод: Радмила Десовска

YILLAR SONRAKİ HATIRA

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

"İçimdeki ızdırap öylece kükredi, ezilmiş bir kabiledede doğduğum için" yazdığımda belki de yirmi yaşından daha küçüktüm.

Ve şimdiye kadar,
bunca zamandan sonra,
aynı ızdırap beni takip ediyor,
hatta daha da büyüktür,
öyle ki

çimlenemeyen tohumların ekicisi
sözünü biraz değiştirerek
şöyle diyebilirim:

"İçimdeki ızdırap hâlâ kükrüyor çünkü ezilmiş bir kabiledede doğmuşum".

Ama yine de, böyle bir ayartı ve ızdıraba maruz kalmam umarım sebepsiz değildir.

Превод: Радмила Десовска

BİR ŐARKICININ ŐARKISI

(ПЕЧАТА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

En önemlisi rastgelendir,
bir anda olandır,
tek olandır;
ağaç kibrite,
su ateşe,
el göğüse,
nasıl da birbirlerine benzersiz dokunuşla
dokunmuşlar,
işte temel olan budur!
En önemlisi, diyorum,
kısa ömürlü şeylerdir,
bir kez olan,
farkedilen,
görülen,
bir kez duyulan -
senin şarkın gibi
can sihirleyen!
O dönmüyor mü
uzaklarda
ışık halkalarımızın
ve yörüngelerimizin etrafında,
kâinatın kubbesindeki
bir tek ben değil miyim
o şarkıyı sürekli duyan?

Превод: Радмила Десовска

KURUMUŞ KUYUNUN ÜZERİNE

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

Adım adım ve kelime kelime,
yavaşça,
bir şeyi anlamayayım diye,
beni buraya kadar getirdin, ey Esin Perim!
Ancak üzüntümü nasıl muhtelif şekillerde
şaşırtacak güçlü kelimeyle
ifade etmeyi öğretiyordun.
Meğer, o sadece bir provaymış.
Ancak bağlantısı olmayan şeyleri
bağlamayı öğretiyordun ki
korkutucu bir düşünce doğsun
köprülenmiş bir obruk üzerinde.
Meğer o da sadece bir hazırlıkmış.
Öylece, adım adım ve kelime kelime
beni buraya kadar getirdin -
gönlümdeki kurumuş kuyunun üzerine
ve benden
içine bakmamı,
istikrahtan
yüz kat yankılanan bir çığlıkla
o boşluğun içinde
son mesajlarını tekrarlamamı istiyorsun.
Fakat senden ne öyle bir hediye isterim,
ne de niyetine göre
kullanılmak istiyorum, ey Esin Perim!
İğrenç bir canavarın kuyunun dibindeki
çamurda yuvarlanıp
taşlara koskocaman tırnaklarıyla tırmandığını
seziyorum.

Ben sana artık itaat etmeyeceğim!
Ben sadece kendi
çelimsiz kuruntularıyla
ölmek istiyorum.

Превод Радмила Десовска

DİLENCİLER

(ПИТАЧИ)

Yani, öyle zorlanarak, en sonunda süratle yaşlanan bizler için aşkın ne kadar değerli olduğunun farkına varıyoruz ki onu bir defa bile kaybetmiş olsaydık ya da ona hiç rastlamadıysak bile, bize ait olabileceğine dair hiçbir umut kalmaz. Hatta biz kendi çocuklarımızdan şefkat, tatlı bir tebessüm, biraz daha çok dikkat, candan yazılan samimi bir mektup dilenmek zorundayız - aşk dilencisi olmuş oluruz. Akşamları dükkan vitrinleri ışıklanıp insanlar çabucak yürürken, kendimizi köşede durma isteğinde yakalıyoruz. Görüşmeyi umut ediyoruz, hayalî bir umut olsa bile.

Превод: Радмила Десовска

GÜL

(РУЖА)

Bugün bir Ocak, derin bir kış. Menekşe gülü ise mucizevi bir şekilde yine pencereimin altında yeşermiş. İki-üç tomurcuk yanı sıra, bir çiçek tamamen açmış ve onun kırmızılığı karın beyazlığına nazaran o kadar farkedilir ki! O gül ilkbaharda da açıyor, yaz ve sonbahar boyunca yeşeriyordu. Neden şimdi de yeşermesin, velev ki toprağı buz kaplamışken? Belki de varlığının amacı, tam da bunun mümkün olduğunu göstermektir. O kırmızı çiçeğe bakıyorum. Keskin rüzgarda şimdi kıvrılıp duruyor, yapayalnız, ümitsizdir, ama o yine de gerçektir, onu ben uydurmadım ve bakarak anlatma fırsatım olduğuna çok mesudum.

Превод: Радмила Десовска

MANOLYA

(МАГНОЛИЈА)

Mahallede gezerek, bazı bahçelerdeki manolyaların nasıl da zengince yeşerdiklerini fark ediyorum. Benim de bahçemde manolya var. Lâkin, o her zaman fakirce yeşeriyor. Yerini beğememiş: kuzey tarafındadır ve ihlamur onu örtmüş gibi.

Bu bahar, manolyamda yan yana olan iki dalda sadece iki çiçek var. Çiçeklerden biri biraz daha yüksek ve daha çok açılmıştır. Diğerisi ise omzuna dokunuyormuş, eğilmiş küçük başcağızını oraya yaslamak istiyormuş gibi. Fakat hâlâ tedirgin. Böyle bir şey yasaktır.

Olacak her şeyi tahmin ediyorum. Bu çiçekler iki-üç gündür daha kendilerine böyle bakarak usul usul birbirlerine bir şeyler fısıldayacaklar. Birlikte solup dökülmezler. Biri bir süre daha şaşkın gibi tek başına kalır, sonra rüzgâr onun da yapracıklarını uçurur. Diğerlerine iz bırakmayan, burada olup bitenleri sadece ben hatırlayacağım.

Превод Радмила Десовска

КОНЕСКИ НА АНГЛИСКИ

Ментори:

проф. д-р Милан Дамјаноски
проф. д-р Румена Бужаровска

OVER THE DRIED UP WELL

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

Step by step and word by word,
slowly,
so that I wouldn't catch on,
you brought me here, oh Muse!
Along the way you taught me how stark words
that startle
can show my grief in a thousand ways.
But, that was just a trial.
Along the way you taught me to link
distant things,
so a terrifying thought can be born
bridging over the abyss.
That, too, was just to prepare me.
And so, step by step, word by word,
you brought me here -
over the dried up well of my soul,
now you demand
that I gaze inside
and with a voice that echoes
a thousandfold terror
I am to speak your final words
into the void.
Yet I refuse to accept your gift,
nor shall I be used
as you intend, oh Muse!
I can sense that a horrible beast
is rolling in the mud at the bottom of the well,
scraping and scratching at the stone with its claws.

I refuse to obey.
I just want to die
with all the illusions
of a frail man.

Превод: Даниела Дракуловска

A MEMORY AFTER ALL THESE YEARS

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

I was perhaps around twenty years old
When I wrote:

“This sorrow wailing within me
For being born into a wretched tribe.”

And even now,
After all this time,
That same sorrow is still haunting me,
Greater than before,

That leads me,
A sower of deaf seeds,
To slightly change my verse
and say:

“That same sorrow is still wailing within me
For being born into a wretched tribe.”

Yet, I still hope, it was not for nothing
that I’ve been subjected to such trials
and such sorrows.

Превод: Емилија Кузмановска

BEGGARS

(ПИТАЧИ)

And thus, we finally become excruciatingly aware that for those of us, who are getting old fast, love is so precious, that we have lost all hope it may ever belong to us, if we had lost it once or may have never met it. We have to beg our children for a morsel of affection, a softer smile, a bit more attention, a tenderly worded letter – we have become beggars for love. We catch ourselves in thinking that we would like to stand on the corner of the street in the early evening, when the shop-windows light up, and when people hurry along. We hope for a meeting of some kind, even though it is a completely illusory hope.

Превод: Емилија Петрова

EPISTLE

(ПОСЛАНИЕ)

Without you, Tyre and Sidon,
This land has been lived on for thousands of years
And shall be lived on thereon.
Us people are like grass –
It's trampled, it dries, it withers, it dies,
Only land remains.
Us people are like ants –
They're squashed, they're crushed, yet here they are
again.
Herefrom, a foray to Indus commenced,
Who could have foreseen such a feat?
Through Via Egnatia did Cicero tread to his exile
In Thessalonica.
Near Drama,
Caesar's apparition appeared before Brutus
Under the tent
Across the decisive battle.
And in Tiberiopolis, fifteen martyrs
Were consecrated.
Naum founded a monastery
At the spring of that white lake, Ohrid.
This land bore Prince Marko, too.
And yet,
Did it not suffer humiliations?
Would it have been possible to grow without
them?
All is foreseeable –
Us people leave,
And this land remains.

Превод: Ана Илиева

HOMELAND

(ТАТКОВИНА)

With imaginary boundaries
I have marked my homeland.
I have left my mark on each border
and all strategic points:
On terraces over rivers, lakes and the sea shore,
where long I have sat with friends
on summer nights,
with a glass of red wine in hand.
On bazaars resplendid with colours and fragrant
scents
of autumnal abundance.
Up on the mountain tops
where
a view of distant lands opens up
through the sparse clouds.
Everyplace I have spread my love to,
marks the bounds of my homeland.
And all of you!
To what lengths are you ready to go to limit it?

Превод: Лара Тасковска

MAGNOLIA

(МАГНОЛИЈА)

While wandering through my neighborhood, I notice that in some yards, the magnolias have beautifully blossomed. I have a magnolia in my yard, too. But it never blossoms fully. The north side does not do it good and it looks like it is covered by the linden tree.

This spring, there are only two blossoms on two neighboring branches on my magnolia. One stands a bit higher and has opened up more. It looks like the other is almost touching its shoulder and slightly leaning on it, as if it wants to lower its tiny head there. But it is still holding back. That is not allowed.

I foresee everything that will happen. These blossoms will continue to look at each other like this and whisper something soundlessly for two or three more days. They will not wilt together. One will stand on its own for some more time, as if a bit puzzled, and then the light breeze will blow away its petals, too. Only I will remember what happened here, leaving no mark on anyone else.

Превод:
Теодора Димитриевска
Сара Гинова

ROSE

(РУЖА)

Today is the first of January, deep winter. Yet the monthly rose under my window is somehow miraculously in bloom again. Besides the few buds, one flower has fully opened, its redness striking against the whiteness of the snow. That rose bloomed in springtime, it bloomed throughout the summer and fall. Why shouldn't it bloom now, when the frosts have fettered the ground? Maybe the point of her existence was exactly that, to show that this is possible. I observe its red flower. It bends now under the sharp wind, it is lonely and hopeless; but still, it is a reality, I have not invented it, I am just happy to be able to observe it and tell its story.

Превод: Надеж Кристела Нсингоулоу
Николоска

THE SONGSTRESS' SONG

(ПЕСНА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Most important is the arbitrary,
The momentary,
The solitary;
That unrepeatabe touch connecting
Stick to match,
Water to fire,
Hand to heart, –
There it is, the elementary!
Most important, I say, are
All things ephemeral,
Once occurred,
Observed,
Perceived,
Heard only once –
Much like your song,
From which the soul faints!
Does it not rotate far away
Around our nimbi
And our orbits,
And am I not the only one
Under the universe's dome
That constantly listens to that song?

Превод: Ана Илиева

FALSE PROPHETS

(according to the gospel)

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ)

There will come an age of false prophets,
who as if on my behalf,
will summon you to the squares,
will clamour to the clouds,
will pound their chests with boastful airs.
Do not fall for these words of theirs!
They think only of their own mouths.
And so what if they mention
your redemption!
Their insides are torn by rage,
as they seek your souls to raze.
Those whitewashed graves!
Do not become their slaves!

Превод: Ангел Димоски

A MEETING IN HEAVEN

(СРЕДБА ВО РАЈОТ)

By the end of 1956, I arrived in Paris for the first time and remained there up until May the following year.

That city nearly broke my will. I realized where I was and how I compare to that wonder built and administered for centuries by a great nation. It seemed to me the ultimate goal of a great nation would be to build a great city in its own image, with its own distinctive soul and physiognomy.

However, I managed to find some strength within. I sought shelter in the dim room of the Institute for Slavistics (9 Rue Michel). The gloomy disposition of the old librarian, a Russian immigrant called Mister Butschik, awaited me there. All dried up, all skin and bones, bald and frowning as if tortured by a heavy, ever-present pain, Mr. Butschik was not like those gentle and pleasant librarians, always ready to serve, to chat with good measure and maybe even help the reader with advice. No, Mr. Butschik did not attract his guests. On the contrary, he repulsed them. He was especially cruel to those visiting for the first time. His gaze, full of suspicion, carefully examined them from head to toe. Its coldness made one shiver. Perhaps that was one of the reasons why Mister Butschik never had many readers in his ill-lit room.

I stayed for a few months, however, and it seems I successfully endured the quarantine. By nature I am very cautious with people who regard me with apprehension, and I am very careful not to

hurt them with a sudden gesture or a self-aware voice. My extensive knowledge of Russian and literature slowly helped us become closer. Day by day I felt more comfortable in his presence, although I was constantly mindful not to disturb the harmony existing between us, but to rather strengthen it instead.

That harmony became obvious when Mr. Butschik himself suggested I read his bibliography of French translations of Russian fiction. That booklet was so full of contempt, it seemed as if bile was pouring out of it. Mr. Butschik rightly protested that not only do the French not translate enough from Russian, but they also blaspheme against the greatest works of the Russian soul. To illustrate this, in his book there was a copy of the cover of the translation of *Anna Karenina*, portraying Leo Tolstoy's heroine almost like a cabaret lady. Such inability to understand, such horrendous distortion! I understood how and why, drop by drop, the bitterness pooled within this man, drowning his joy, leaving not a trace of a smile upon his face.

When I was returning his book, he awaited my comments with some sense of excitement. He was glad when I told him that, in my view, he gave the French a good lecture. "Do you know what Mr. Georges Duhamel said when he read it?" Mr. Butschik recalled. "Three times he repeated: *Je proteste! Je proteste! Je proteste!*"

When it was time for me to leave Paris, I felt that the stern Mr. Butschik and I had gotten quite close. "There you go," he said "people meet, become friends, then they have to go their own

way.” His voice trembled with emotion as mist covered his blue eyes.

Around twenty years passed and I ended up in Paris again, at the same Institute, where now I was to hold a lecture. I had little hope of seeing Mr. Butschik, who remained in my memories but with whom I kept no correspondence after the separation. Yet still, he welcomed me almost at the front door. After the exchange of pleasantries, he said to me: “I have been retired for a few years now, and I do not come here anymore, even less to these lectures. I only came now, to see you. I do not believe that we will meet again in this life, so I want to leave you a very important message. When you arrive in heaven, to save you from wandering around looking for me, know that I will be waiting for you right at the entrance, on the right side.”

As I write this, it seems to me that Mr. Butschik is watching me from a tiny heavenly window above. He is smiling at me, even though it wasn't quite like him to do so, and it seems as if he is saying “Yes, the spot is reserved, and the heavenly bulletins will tell me the exact hour of your arrival. I work at the library here, too.”

Превод: Ангел Димоски

КОНЕСКИ НА ГЕРМАНСКИ

**Ментори: проф. д-р Зорица Николовска
и сораб. м-р Милица Денковска**

Лектура: Томас Мајер

DAS LIED EINER SÄNGERIN

(ПЕЧАТА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Das Wichtigste ist das Zufällige,
das Augenblickliche,
das Einzigartige;
wie sie sich in unwiederholbarer Berührung
berührten,
das Hölzchen ans Streichholz,
das Wasser ans Feuer,
die Hand an die Brust:
Da ist das Wesentliche!
Das Wichtigste, so sage ich, sind
die vergänglichen Dinge,
einmal geschehen,
wahrgenommen,
gesehen,
nur einmal gehört,
wie dein Lied,
von dem die Seele erstarrt!
Kreist sie denn nicht irgendwo weit weg,
um unsere Nimbusse
und Orbits,
und bin ich nicht der Einzige
unter der Kuppel des Universums,
der ständig dieses Lied hört?

Превод: Лиле Владичева

DIE EPISTEL

(ПОСЛАНИЕ)

Ohne euch, Tyros und Sidon,
lebte man hier tausende Jahre
und man wird weiter leben.

Wir, die Menschen, sind wie jenes Gras:
Es wird zertreten, es vertrocknet, es erstickt und stirbt,
nur die Erde bleibt bestehen.

Wir, die Menschen, sind wie jene Ameisen:
Sie werden zerquetscht, vernichtet und trotzdem
sammeln sie sich wieder in Häufchen.

Von hier aus begann einmal der Feldzug zum
Indus,

wer konnte dies voraussehen?

Über die Via Egnatia ging Cicero ins Exil nach
Thessaloniki.

In der Nähe von Drama
erschien Caesars Geist dem Brutus,
unter dem Zelt

vor der entscheidenden Schlacht.

So haben sich fünfzehn Märtyrer in Tiveripol
verpflichtet.

Naum baute ein Kloster
an der Weißseequelle.

Diese Erde trug auch den Königssohn Marko.

Erlebte sie dennoch nicht so viele Demütigungen?

Konnte man denn ohne dies reif werden?

Alles wurde prophezeit:

Wir kommen und gehen,
aber die Erde bleibt.

Превод: Лиле Владичева

DIE ROSE

(РУЖА)

Heute ist der erste Januar, tiefer Winter. Und die öfterblühende Rose unter meinem Fenster blühte auf wundersame Weise wieder auf. Neben den zwei, drei Knospen öffnete sich eine Blüte vollständig und ihre weinrote Farbe sticht gegenüber dem kalkweißen Schnee deutlich hervor! Diese Rose blühte auch im Frühling, blühte den ganzen Sommer und Herbst.

Warum sollte sie nicht auch jetzt blühen, wenn der Frost die Erde erstarrt hat? Vielleicht ist der Sinn ihrer Existenz zu zeigen, dass dies möglich ist. Ich beobachte diese rote Blüte. Sie beugte sich vom starken Wind, sie ist so einsam, so hoffnungslos; aber sie ist trotzdem Realität, ich habe sie nicht erfunden, ich bin nur glücklich, dass ich sie betrachten und von ihr erzählen darf.

Превод: Лиле Владичева

DIE BETTLER

(ПИТАЧИ)

Es ist doch so, mühsam werden wir uns letztendlich bewusst, dass für uns, die schnell altern, die Liebe so kostbar wird, dass es keine Hoffnung mehr gibt, sie würde uns überhaupt einmal gehören, wenn wir sie schon einmal verloren oder nie getroffen haben. Wir müssen sogar von unseren Kindern um ein wenig Zuneigung, um ein milderes Lächeln, um einen Krümel, um ein intimeres Briefchen betteln: Wir werden zu Bettlern der Liebe. Wir ertappen uns in den Gedanken, dass wir an der Ecke stehenbleiben möchten, in der Abenddämmerung, wenn die Schaufenster erleuchten und die Menschen vorbeirasen. Wir hoffen auf ein Zusammentreffen, obwohl dies eine völlig illusorische Hoffnung ist.

Превод: Лиле Владичева

GEDENKEN NACH VIELEN JAHREN

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

Ich war vielleicht fast zwanzig Jahre alt,
als ich aufschrieb:
„So brüllte die Qual in mir,
dass ich in einer zerschmetterten Sippe geboren
bin“.

Und bis jetzt,
nach so langer Zeit,
beschattet mich dieselbe Qual
und sogar größer,
sodass ich,
Sämann einer tauben Saat,
das Wort etwas abändern
und sagen kann:

„Es brüllt immer noch dieselbe Qual in mir,
dass ich in einer zerschmetterten Sippe geboren
bin“.

Aber ich hoffe, es ist nicht von ungefähr,
dass ich mich einer solchen Versuchung
und Qual unterzog.

Превод: Јанче Коцев

ÜBER DEN VERSIEGTEN BRUNNEN

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

Schritt für Schritt und Wort für Wort,
langsam,
falls mir etwas einfällt,
du brachtest mich hierher, oh Muse!
Nebenbei lehrtest du mich auch, wie ich mit einem
mächtigen Wort,
das erstaunt,
die Trauer verschieden ausdrücken kann.
Aber das war doch nur eine Probe.
Nebenbei lehrtest du mich auch,
ferne Dinge zu binden,
damit ein neuer Angstgedanke
über überbrücktem Abgrund entsteht.
Auch das war nur eine Vorbereitung.
Und so, Schritt für Schritt und Wort für Wort,
brachtest du mich hierher –
über den versiegten Brunnen in meiner Seele –
und ersuchst mich darum,
einen tiefen Blick ins Brunneninnere zu werfen
und mit hundertmal vor Schrecken hallender
Stimme
deine letzte Botschaft auszusprechen.
Ich will keine solche Gabe von dir
oder zu deinem Zweck
ausgenutzt werden, du Muse!
Ich spüre, dass im Brunnenboden
ein ekelhaftes, mit Schlamm besudeltes Biest
mit seinen riesengroßen Nägeln am Stein kratzt.

Ich verweigere dir meinen Gehorsam.
Ich will sterben,
mit allen Illusionen
eines schwachen Menschen.

Превод: Јанче Коцев

DIE MAGNOLIE

(МАГНОЛИЈА)

Durch die Siedlung spazierend bemerke ich, dass die Magnolien in manchen Gärten üppig aufgeblüht sind. Auch in meinem Garten steht eine Magnolie. Sie blüht aber immer sehr schwach. Der Ort ist für sie ungeeignet: Nordseite und als wäre sie von der Linde bedeckt.

Diesen Frühling gibt es auf meiner Magnolie nur zwei Blüten auf zwei Nachbarzweigchen. Die eine steht etwas höher und hat sich mehr geöffnet. Es scheint, als ob die andere bis zu ihrer Schulter reichte und sich ein wenig beugte, als ob sie das Köpfchen dorthin senken möchte. Aber sie hält sich noch immer zurück. Das ist nicht erlaubt.

Ich ahne schon, was passieren wird. Sie werden sich so anstarren und einander noch zwei oder drei Tage etwas Lautloses zuflüstern. Sie werden nicht gemeinsam welken. Die eine wird noch einige Zeit allein bleiben, wie verwundert und dann wird die Brise auch ihre Blätter wegwehen. Nur ich werde mich daran erinnern, was hier passiert ist und was für die anderen keine einzige Spur hinterlassen hat.

Превод: Јанче Коцев

DIE FALSCHEN PROPHETEN

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ)

Es wird die Zeit der falschen Propheten kommen
die euch irrtümlicherweise, in meinem Namen,
auf den Plätzen versammeln werden,
sie werden laut gen Himmel schreien,
sie werden sich auf die Brust trommeln.
Vertraut ihnen nicht!
Sie denken nur an sich selbst.
Auch dann, wenn sie verkünden,
dass sie euch retten wollen!
Ihre Wut zerreißt ihr Inneres,
um eure Seelen auszurotten.
Diese weißgetünchten Gräber!
Lasst euch nicht von ihnen versklaven!

Превод: Паула Панова

DAS VATERLAND

(ТАТКОВИНА)

Mit erfundenen Trennlinien
habe ich mein Vaterland markiert.
Ich stellte Zeichen auf alle seine Grenzen
und auf alle strategischen Punkte:
auf Terrassen über Flüssen, Seen und über das
Meeresufer,
wo ich lange mit Freunden an Sommerabenden
und mit einem Glas Rotwein saß.
Auf Märkten voller prächtiger Farben und
berauschender

Düfte
der Fülle der Herbstfrüchte.
Wenn die Wolken sich
auf den Gipfeln langsam lösen,
erscheint der Blick auf die ferne Landschaft.
Dort, wohin ich meine Liebe verbreitet habe,
so weit reicht auch mein Vaterland.
Und ihr, hej, sagt doch!

Worauf wollt ihr es reduzieren?!

Превод: Паула Панова

КОНЕСКИ НА ИТАЛИЈАНСКИ

Ментор: проф. д-р Радица Никодиновска

Лектура: Алесандра Саита

IL CANTO DI UNA CANTANTE

(ПЕЧАТА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Essenziale è il fortuito, l'istantaneo,
l'unico;
come quando si sono sfiorati con un tocco
irripetibile
il legnetto con il fiammifero, l'acqua con il
fuoco,
la mano con il petto
- ecco cos'è fondamentale!
Essenziali, ribadisco, sono le cose effimere,
accadute, percepite, viste, sentite
una volta sola,
come il tuo canto che sconvolse la mia anima!
È possibile che esso non giri da qualche parte
lontano intorno alle nostre aureole e orbite,
e che io non sia l'unico sotto la volta
del cielo
che di continuo quel canto ascolta?

Превод: Марија Муратовска

SOPRA IL POZZO PROSCIUGATO

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

Passo dopo passo e parola dopo parola,
adagio,
per non accorgermene,
mi hai portato fin qui, Musa!
Incedendo m'insegnavi
come in svariati modi esprimere la tristezza
con parole forti che stupiscono
Eppure quello fu solo un assaggio.
Incedendo m'insegnavi a collegare
cose lontane,
per far nascere un pensiero spaventoso
sopra una voragine valicata.
Eppure anche questo era solo una
preparazione.
E così, passo dopo passo e parola dopo parola,
mi hai portato fin qui -
sopra il pozzo prosciugato nella mia anima,
e mi chiedi
di osservare l'interno
e con una voce che rimbomba moltiplicata
dall'orrore
di pronunciare in quel vuoto
i tuoi ultimi messaggi.
Ma io non voglio da te né tale dono,
né essere usato
per la tua bramosia, Musa!
Percepisco un'orrenda belva che
s'imbratta nel fango in fondo al pozzo,
graffia con gli artigli le pietre.
Non sarò più tuo schiavo.

Voglio morire
con tutte le illusioni
di un uomo debole.

Превод: Александра Јовановска

EPISTOLA

(ПОСЛАНИЕ)

Senza di voi, Tiro e Sidone,
qui si è vissuto per migliaia di anni
e ancora si vivrà.
Noi uomini siamo come l'erba -
pestata, inaridita, soffocata, sradicata,
solo la terra nuda rimane.
Noi uomini siamo come le formiche
schiacciate, abbattute e di nuovo risorte.
Da qui, in tempi remoti, partì la marcia verso
l'Indo,
chi l'avrebbe potuto prevedere?
Per via Egnatia, Cicerone andò in esilio
in Salonico.
Vicino a Drama
lo spettro di Cesare
apparve a Bruto
sotto la tenda
alla vigilia della battaglia decisiva.
Quindici martiri vennero uccisi a Tiberiopoli.
Naum costruì un monastero
sulla sorgente del Lago Bianco
Anche il re Marko in questa terra troneggiò.
Eppure essa tante umiliazioni subì.
Avrebbe poi raggiunto la maturità senza tutte
'ste offese?
Tutto è già stato scritto
noi non ci saremo più,
ma la terra rimarrà.

Превод: Стефанија Цонева

UN RICORDO DOPO MOLTI ANNI

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

Avrò avuto meno di vent'anni

quando scrissi:

“è così che ruggiva dentro di me il tormento
per essere nato in una tribù schiacciata.”

E ancora

dopo tanto tempo

m'insegue lo stesso tormento,

ancora più aspro s'è fatto,

allora potrei anch'io,

seminatore di seme sordo,

modificare un po' la parola

e dire:

“rugge ancora dentro di me lo stesso tormento
per essere nato in una tribù schiacciata.”

Spero comunque che non sia stato invano

essermi sottoposto a tale prova

e a tale supplizio.

Превод: Сара Цирковска

FALSI PROFETI

(secondo il Vangelo)

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ)

Arriverà il tempo dei falsi profeti
che in nome mio
scendere nelle piazze vi faranno,
fino al cielo grideranno,
i petti si batteranno.
Non dategli retta!
Dell'amor proprio s'alletta
professano la salvezza,
e quindi ?!
La rabbia dentro li tormenta,
il vostro sterminio li accontenta.
Di quei sepolcri imbiancati
non diventiate soggiogati

Превод: Марина Рајкоска

LA PATRIA

(ТАТКОВИНА)

Con confini immaginari
marcai la mia patria.
Segnai tutti le sue frontiere
e tutti i suoi punti strategici:
le terrazze sopra i fiumi, sopra i laghi e sopra
le coste marine
dove trascorsi con gli amici
lunghe serate estive
con un bicchiere di vino rosso.
Segnai le fiere con colori sontuosi e profumi
inebrianti
dell'abbondanza autunnale.
Segnai le cime delle montagne
da dove tra le nuvole diradate
si apre una vista su terre lontane.
Fin dove il mio amore risplende,
fin lì la mia patria si estende.
E voi, maledetti,
vi siete azzardati a rimpicciolirla!

Превод: Сара Деспотовска

MAGNOLIA

(МАГНОЛИЈА)

Passeggiando per il quartiere, mi accorgo che in alcuni giardini le magnolie sono sbocciate copiose. Anche nel mio giardino c'è una magnolia. Ma la sua fioritura è sempre scarsa. Non le giova la posizione: è in zona ombrosa, come se il tiglio l'avesse coperta.

Questa primavera la mia magnolia ha fatto solo due fiori, su due rametti adiacenti. Uno dei due sta un po' più in alto ed è più aperto. L'altro invece, come se volesse toccargli le spalle, leggermente chinato, intento a posare lì la testolina. Ma si trattiene ancora. Non gli è permesso farlo.

Prevedo quel che succederà. Questi fiori si guarderanno e si sussureranno qualcosa di impercettibile per altri due o tre giorni. Non cadranno insieme. Uno rimarrà un altro po' da solo, come sconcertato, poi il vento spazzerà via le sue foglioline. Solo io ne porterò ricordo, gli altri non si sono accorti di nulla.

Превод: Елена Стојковска

LA ROSA

(РУЖА)

Oggi è il primo gennaio, inverno inoltrato. La rosa floribunda sotto la mia finestra è miracolosamente fiorita. Accanto a un paio di boccioli, ce n'è uno completamente aperto che con il suo colore vermiglio spicca nel candore delle nevi! Questa rosa fioriva anche di primavera, fioriva per tutta l'estate e tutto l'autunno. Perché non dovrebbe fiorire anche ora che la terra è nella morsa del gelo? Forse il senso totale della sua esistenza è stato quello di dimostrare che questo sarebbe possibile. Osservo quel fiore rosso. Si abbandona al vento tagliente, estremamente solitario, disperato; eppure è reale, non è una mia creazione, io sono solo felice che mi è stato consentito di guardarlo e di raccontarlo.

Превод: Александра Јовановска

MENDICANTI

(ПИТАЧИ)

E così, dolorosamente, finalmente diventiamo consapevoli che per noi, che stiamo invecchiando velocemente, l'amore è tanto prezioso da non poter sperare che ci possa appartenere, se una volta l'abbiamo perso o non l'abbiamo mai vissuto. Persino ai nostri figli dobbiamo mendicare un po' di affetto, un sorriso più dolce, una briciola di attenzione in più, un biglietto dal tono più intimo – noi diventiamo mendicanti d'amore. Ci sorprendiamo a pensare di voler stare in piedi all'angolo di una strada, di sera, quando si accendono le vetrine e la gente cammina a passo svelto. Speriamo in un incontro, sebbene sia una speranza totalmente illusoria.

Превод: Сара Деспотовска

INCONTRO IN PARADISO

(СРЕДБА ВО ПАЈОТ)

Verso la fine del 1956 arrivai per la prima volta a Parigi e ci rimasi per qualche mese, fino a maggio dell'anno successivo.

C'è mancato poco che quella città facesse crollare le mie ambizioni. Vidi dove ero e cosa ero in confronto a quel miracolo costruito e organizzato per secoli da un grande popolo. Mi sembrava che anche l'obiettivo finale di un grande popolo fosse quello di creare una grande città con un proprio aspetto, propria anima e fisionomia.

Tuttavia trovai un po' di conforto in me. Il mio primo rifugio fu la stanza semi-buia dell'Istituto di slavistica (rue Michelet 9). Ma lì mi attendeva figura oscura dell'anziano bibliotecario, emigrato russo, il signor Butchik. Secco, pelle e ossa, pelato, imbronciato come se si contorcresse a causa di un intenso e continuo dolore, il signor Butchik era molto diverso dal genere dei bibliotecari gentili e piacevoli, sempre pronti a servirti, a conversare quanto basta e addirittura aiutare il lettore con i propri consigli. No, il signor Butchik non attirava i suoi ospiti, più che altro li respingeva. Accoglieva particolarmente male coloro che venivano per la prima volta. Il suo sguardo li squadrava dalla testa ai piedi, talmente dubbioso e freddo da far venire la pelle d'oca.

Forse anche questo era uno dei motivi per cui il signor Butchik non aveva mai molti lettori nella sua sala semibuia.

Ma io ci rimasi per qualche mese e, a quanto pare, superai con successo la quarantena. Io di natura sono molto cauto con le persone che mi mettono tensione e faccio molta attenzione a non ferirle con un gesto eccessivo o un tono troppo sicuro. La mia discreta conoscenza della lingua e della letteratura russa contribuì a farmi avvicinare pian piano al signor Butchik. Giorno dopo giorno mi sentivo sempre più libero in sua presenza, ma continuavo comunque a impegnarmi a non spezzare in qualche modo l'armonia che si era creata e che cercavo di consolidare ancora di più.

Che fosse ormai raggiunta fu chiaro quando il signor Butchik, di sua spontanea volontà, mi propose di leggere la sua bibliografia sulle traduzioni francesi della narrativa russa. Quel libro era pieno di rabbia, ne sgorgava la bile. Il signor Butchik si lamentava giustamente che i francesi non solo traducevano poco dal russo, ma trattassero in modo irriverente anche le più grandi opere della lingua russa. Per dimostrarlo, nella sua opera inserì la copertina della traduzione di "Anna Karenina", in cui l'eroina di Lev Tolstoj veniva presentata quasi come una dama di un café chantant. Che malinteso, che terribile distorsione! Capii come e perché, goccia dopo

goccia, quell'amarezza si era accumulata in quest'uomo, distruggendo la sua allegria, non lasciando nessuna traccia di sorriso sul suo volto.

Mentre gli restituivo il libro, aspettava, anche con un certo tremore, di sentire cosa avrei detto. Era molto contento quando gli dissi che, secondo me, aveva dato una bella lezione ai francesi. “Sa come si è espresso il signor Georges Duhamel quando l’ha letto?” ricordò davanti a me il signor Butchik. – “ Ha solamente ripetuto tre volte: Je proteste! Je proteste! Je proteste!”.

Che io e il crudele signor Butchik ci eravamo avvicinati molto lo sentii quando dovetti lasciare Parigi. “ Ecco”, – disse – “ delle persone si incontrano, fanno amicizia, e poi devono subito dividersi”. La sua voce tremava per l'emozione, l'umidità inondava i suoi occhi azzurri.

Passarono circa dodici anni e io mi ritrovai nuovamente a Parigi, nello stesso Istituto, dove questa volta dovevo fare lezione. C'erano poche speranze che incontrassi il signor Butchik, che rimase per me indimenticabile, ma con cui non mantenni alcun contatto dopo la nostra separazione. E invece fu proprio lui che mi accolse vicino alla porta d'ingresso. Dopo esserci salutati e scambiati le prime parole mi disse: “ É da qualche anno che sono in pensione e non vengo qui, tantomeno a queste lezioni.

Ora sono venuto solo per vedere Lei. Non credo che ci vedremo mai più nella vita e quindi voglio riferirLe un messaggio molto importante. Quando arriverà in Paradiso, per evitare che girovagli troppo e perda tempo a cercarmi, sappia che io La aspetto proprio accanto all'ingresso a destra.

Scrivo tutto ciò e mi sembra che il signor Butchik mi guardi da lassù da qualche finestrino del cielo. Anche se non era da lui, ora sorride ed è come se mi dicesse: “Sì, il posto è prenotato, e io saprò chiaramente, dal bollettino quotidiano del paradiso, a che ora Lei arriverà qui. Anche qui lavoro in biblioteca.”

Превод: Ангела Ристеска

КОНЕСКИ НА ФРАНЦУСКИ

Ментор: проф. д-р Ирина Бабамова

Лектура: виш лектор м-р Анита

Кузманоска

LES MENDIANTS

(ПИТАЧИ)

Et ainsi, péniblement, nous nous rendons enfin compte que, pour nous, qui vieillissons déjà rapidement, l'amour est si précieux qu'il n'y a pas d'espoir qu'il puisse jamais nous appartenir, s'il a été une fois perdu ou jamais rencontré. Nous devons même mendier auprès de nos enfants un peu d'égard, un sourire plus doux, une miette d'attention de plus, un petit mot écrit avec un peu plus de cœur - nous devenons des mendiants d'amour. Nous nous surprenons à penser que nous aurions voulu nous arrêter au coin d'une rue, le soir, lorsque les vitrines s'allument et que les gens se pressent. Nous espérons une rencontre, même si ce n'est qu'un espoir tout à fait illusoire.

Превод: Ана Димевска

LA ROSE

(РУЖА)

Aujourd'hui, nous sommes le premier janvier, au plus profond de l'hiver. Et la rose floribonde, comme par miracle, a de nouveau fleuri sous ma fenêtre. Au côté de deux ou trois boutons, une fleur s'est complètement ouverte de sorte que sa rougeur contraste fortement avec la blancheur de la neige ! Cette rose a fleuri au printemps, elle a fleuri tout au long de l'été et de l'automne. Pourquoi ne fleurirait-elle pas maintenant, alors que le gel durcit la terre? Peut-être que tout le sens de son existence était de montrer que cela était possible. J'observe cette fleur rouge. Se dressant maintenant contre le vent mordant, elle est seule, sans espoir; cependant, elle est réelle, je ne l'ai pas inventée, je suis tout simplement heureux de pouvoir la regarder et d'en parler.

Превод: Ана Димевска

LE MAGNOLIA

(МАГНОЛИЈА)

En me promenant dans le quartier, je m'aperçois que les magnolias ont généreusement fleuri dans certains jardins. Un magnolia pousse également dans mon jardin. Mais il fleurit toujours peu. Son emplacement ne lui convient pas: il est planté au nord et il semble que le tilleul l'étouffe.

Ce printemps-ci, sur mon magnolia, il n'y a que deux fleurs sur deux petites branches voisines. L'une se trouve un peu plus haut et elle est plus épanouie. L'autre semble toucher l'épaule de la première et se penche un peu comme si elle voulait y poser sa petite tête. Mais elle se retient encore. Cela n'est pas permis.

Je prévois tout ce qui va arriver. Ces fleurs se regarderont ainsi et se chuchoteront quelque chose d'inaudible encore deux ou trois jours de suite. Elles ne faneront pas ensemble. L'une restera seule pendant un certain temps, un peu étonnée, ensuite le vent emportera ses feuilles également. Je serai le seul à me souvenir de ce qui est arrivé ici et de ce qui n'a laissé aucune trace pour les autres.

Превод: Ана Димевска

UNE RENCONTRE AU PARADIS

(СРЕДБА ВО ПАЈОТ)

Vers la fin de 1956, je suis arrivé pour la première fois à Paris et j'y suis resté pendant quelques mois, jusqu'en mai de l'année suivante.

Peu s'en est fallu pour que cette ville ne brise ma volonté. J'ai compris où je me trouvais et qui j'étais face à cette merveille bâtie et organisée pendant des siècles par un grand peuple. J'avais l'impression que le but d'un grand peuple était de construire une grande ville avec une apparence unique, un esprit et une physionomie uniques.

J'ai néanmoins trouvé une certaine force en moi. Mon premier refuge était la salle à peine éclairée de l'Institut d'études slaves (9, rue Michelet). Mais là, j'ai été accueilli par le visage sombre du vieux bibliothécaire, un émigré russe, monsieur Boutchik. Sec, décharné, chauve, renfrogné comme s'il souffrait d'une importante et permanente douleur, monsieur Boutchik était loin de ce genre de bibliothécaires gentils et aimables, qui sont toujours prêts à rendre service, à converser juste le temps qu'il faut et même à aider le lecteur avec ses conseils. Non, monsieur Boutchik, n'attirait pas ses invités. Au contraire, il les repoussait. Il accueillait de façon particulièrement cruelle ceux qui arrivaient pour la première fois. Son regard, rempli de méfiance et d'une froideur qui donne des frissons, les mesurait de la tête aux pieds. Peut-être que c'était la raison pour laquelle il n'y avait pas beaucoup de lecteurs dans la salle à peine éclairée de monsieur Boutchik.

Mais, je suis resté pendant quelques mois et il me semble avoir enduré avec succès l'isolement. Je suis par nature une personne très prudente avec les gens qui me mettent mal à l'aise et je fais attention à ne pas les vexer ni avec un geste trop marqué, ni avec une voix imposante. Mon excellente connaissance de la langue et de la littérature russes a fait que petit à petit, nous nous sommes rapprochés, monsieur Boutchik et moi. De jour en jour, je me sentais plus à l'aise en sa présence. Pourtant, cette harmonie une fois obtenue, je tâchais toujours de la préserver et de ne pas l'altérer avec quoi que ce soit.

La preuve que cette harmonie existait bien est que monsieur Boutchik lui-même m'a proposé de lire sa bibliographie d'œuvres russes traduites en français. Ce livret était plein de colère, l'amertume émanant de ses pages. Monsieur Boutchik avait raison de remarquer que, non seulement les Français traduisaient peu de littérature russe, mais lorsqu'ils le faisaient, ils adoptaient même une attitude profane envers les plus grandes œuvres du génie russe. Pour illustrer, il s'est servi d'une reproduction de la couverture de la traduction d'« Anna Karénine », sur laquelle l'héroïne de Léon Tolstoï était représentée presque comme une femme de cabaret. Quelle ignorance, quelle fausse interprétation! J'ai compris comment et pourquoi, petit à petit, s'est accumulée l'amertume dans le cœur de cet homme, anéantissant sa gaieté, ne laissant aucune trace de sourire sur son visage.

Lorsque je lui rendis son livre, il attendait avec une sorte d'impatience ce que j'avais à dire. Il était très content lorsque je lui ai dit que selon moi, il avait donné une bonne leçon aux Français. « Savez-

vous ce que monsieur Georges Duhamel a dit après l'avoir lu?»- s'est souvenu M. Boutchik- «Il n'a répété que trois fois: Je proteste! Je proteste! Je proteste! ».

J'ai compris que le cruel M. Boutchik et moi étions devenus très proches au moment où je devais quitter Paris. « Voilà, a-t-il dit, des gens se rencontrent, se lient d'amitié et doivent tout de suite se séparer. » Sa voix tremblait d'émotion, ses yeux bleus se remplirent de larmes.

Une vingtaine d'années se sont écoulées et je me suis de nouveau retrouvé à Paris, dans le même Institut, cette fois-ci pour tenir une conférence. Il y avait peu d'espoir que je croise de nouveau monsieur Boutchik, dont le souvenir était resté intact, mais avec qui je n'ai pas gardé de lien après notre séparation. Cependant, il m'attendait quasiment devant la porte d'entrée. Après les salutations et les premiers mots échangés, il m'a dit: «Je suis à la retraite depuis quelques années et je ne viens pas ici, encore moins pour de telles conférences. Aujourd'hui, je suis venu spécialement pour vous. Je ne croyais pas que nous allions nous rencontrer encore une fois dans la vie et c'est pour cette raison que je voudrais vous transmettre un message très important. En arrivant au paradis, pour ne pas errer et pour ne pas perdre de temps à me chercher, sachez que je vous attendrai exactement à droite de l'entrée.»

J'écris ces lignes et il me paraît que monsieur Boutchik me regarde depuis une petite fenêtre céleste. Même si cela ne lui ressemblait pas, je le vois esquisser un sourire et me dire: « Oui, la place est réservée, et moi, par le bulletin quotidien du

paradis, je saurai l'heure de votre arrivée. Ici aussi je travaille à la bibliothèque. »

Превод: Ана Димевска

PATRIE

(ТАТКОВИНА)

Avec des limites fictives
j'ai délimité ma patrie.
J'ai posé des marques sur toutes ses frontières
et sur tous ses points stratégiques;
Sur les terrasses au-dessus des rivières, des lacs et
au bord de la mer
où je me suis longuement attardé avec des amis
les soirs d'été,
autour d'un verre de vin rouge.
Sur les grands marchés aux couleurs somptueuses
et aux parfums enivrants
de l'opulence automnale.
Sur les sommets des montagnes
Lorsque à travers des nuages dispersés
se dévoile une vue sur des contrées lointaines.
Partout où j'ai transmis mon amour
jusque-là c'est ma patrie
Et vous, hé !
À quoi pensez-vous la réduire?

Превод: Ана Димевска

LA CHANSON D'UNE CANTATRICE

(ПЕСНА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Le plus important c'est le hasard,
l'instantané,
l'unique;
la manière dont se sont touchés d'un frôlement non
reproduisible
la branche et l'allumette
l'eau et le feu
la main et la poitrine,-
voilà l'essentiel!
Les choses les plus importantes, dirais-je,
sont celles qui sont éphémères,
qui ne surviennent qu'une fois,
qui ne sont remarquées,
vues,
entendues qu'une seule fois-
comme ta chanson
qui a fait mourir mon âme!
Ne circule-t-elle pas quelque part au loin
autour de nos nimbes
et orbites,
et ne suis-je pas le seul
sous le dôme de l'univers
à écouter constamment cette même chanson?

Превод: Ана Димевска

FAUX PROPHÈTES

(selon l'évangile)

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ)

Viendra le temps de faux prophètes
qui derrière mon nom
vous rassembleront sur les places
se feront entendre jusqu'aux cieux
se frapperont la poitrine.

Méfiez-vous!

Ils ne pensent qu'à eux.

Même s'ils annoncent votre salut !

La rage les incite de l'intérieur

à anéantir vos âmes

Ces sépulcres blanchis!

Ne devenez pas leurs assujettis!

Превод: Ана Димевска

КОНЕСКИ НА ШПАНСКИ

Ментор: ас. м-р Игор Поповски

**Лектура: д-р Франсиско Хавиер Ибањес
Кастехон**

LA CANCIÓN DE UNA CANTANTE

(ПЕЧАТА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Lo más importante es lo fortuito,
lo instantáneo,
lo singular;
el único e irrepetible toque entre
ramita y fósforo,
agua y fuego,
mano y pecho –
¡he aquí lo esencial!
Lo más importante, digo, son
las cosas efímeras,
una vez sucedidas,
notadas,
vistas,
escuchadas solo una vez –
¡como tu canción,
de la cual se emocionó mi alma!
¿Acaso no circula en las lejanías
alrededor de nuestras auras
y órbitas,
y acaso no soy el único
bajo la cúpula del cosmos
que escucha sin cesar esa canción?

Превод: Катерина Павловска

SOBRE EL POZO SECO

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

Paso a paso y palabra por palabra,
despacio,
para que no rememorara nada,
¡tú me trajiste hasta aquí, Musa!
De paso, me enseñabas cómo con palabra fuerte
y sorprendente
expresar la tristeza diversamente.
Pero eso fue solo un intento.
De paso, me enseñabas cómo enlazar
cosas distantes,
para que naciera un pensamiento aterrador
sobre un abismo puenteado.
Pero eso también fue solo una preparación.
Así, paso a paso y palabra por palabra
me trajiste aquí –
sobre el pozo seco de mi alma,
y exiges
que mire fijamente dentro
y en voz que hace eco múltiple
de terror
en ese vacío
que cuente tus mensajes finales.
¡Pero yo no quiero un regalo así,
tampoco ser parte
de tus designios, Musa!
Presiento que una bestia horrenda
se revuelca en el barro al fondo del pozo,
rasguña con las garras la piedra.
Dejo de obedecerte ya.

Yo quiero morir
con todas las ilusiones
de un hombre débil.

Превод: Ивана Дрнковска

EPÍSTOLA

(ПОСЛАНИЕ)

Sin vosotras, Tiro y Sidón,
hubo vida aquí durante miles de años
y seguirá habiéndola.
Los humanos somos como la hierba –
la pisotean, se seca, se asfixia, muere,
solo queda la tierra.
Los humanos somos como las hormigas –
las aplastan, las exterminan, y aún se juntan.
Desde aquí partió una campaña hacia el Indo,
¿quién pudo haberlo previsto?
Por la Vía Egnatia, el exiliado Cicerón
marchó hacia Tesalónica.
Cerca de Drama,
bajo la tienda de campaña
el espíritu de César se le apareció a Bruto
en la víspera de la batalla decisiva.
Y en Tiberiopol fueron consagrados
quince mártires.
Naum construyó un monasterio
en la fuente del Lago Blanco.
Esta tierra también sostuvo al Rey Marko.
Aun así,
¿no ha sufrido humillaciones?
¿Podría haber madurado sin todo eso?
Todo está previsto –
nosotros nos vamos,
solo queda la tierra.

Превод: Николина Методиевска

RECUERDO DESPUÉS DE MUCHOS AÑOS

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

Ni siquiera había cumplido los veinte años
cuando escribí:

«Rugía en mí una pena profunda
por haber nacido en tribu aplastada».

Y hasta ahora,
después de tanto tiempo,
siento la misma pena,
y aún más profunda,
por lo que incluso puedo,
sembrador de semillas yermas,
cambiar un poco la palabra
y decir:

«Aún ruge en mí la misma pena profunda
por haber nacido en tribu aplastada».

Mas espero que no haya sido en vano
haber sufrido tal experiencia
y tal pena.

Превод: Катерина Павловска

FALSOS PROFETAS

(según el evangelio)

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ)

Llegará tiempo de falsos profetas
que presuntamente en mi nombre
en las plazas os juntarán,
harán grandes alborotos,
en el pecho golpes se darán.
¡No les creáis!
No piensan más que en sí mismos.
¡Qué más da su proclamación
de traerles salvación!
La rabia les carcome el interior
para quitar de vuestras almas el vigor.
¡Esos sepulcros encalados!
¡No os convertáis en sus esclavos!

Превод: Ивана Дрнковска

PATRIA

(ТАТКОВИНА)

Con cercos imaginados
he delimitado mi patria.
He puesto marcas en todos sus bordes
y en todos los puntos estratégicos:
en terrazas sobre ríos, lagos y sobre la orilla del
mar
donde he pasado largos ratos con amigos
durante noches veraniegas,
con una copa de vino tinto.
En mercados con colores fastuosos y aromas
opíáceos
de la abundancia otoñal.
En las cimas de las montañas
cuando a través de nubes despejadas
se abre una vista de paisajes lejanos.
Hasta donde he llevado yo mi amor,
hasta allí se extiende mi patria.
¡Y vosotros, oíd!
¿A qué pretendéis reducirla?

Превод: Николина Методиевска

MAGNOLIA

(МАГНОЛИЈА)

Caminando por el barrio, he notado que en varios jardines las magnolias han florecido abundantemente. En mi jardín también hay una magnolia. Pero ella siempre florece escasamente. El lugar no es adecuado para ella: lado norteño, y parece que está cubierta por el tilo.

Esta primavera mi magnolia solo tiene dos flores en dos ramitas adyacentes. Una de ellas es más alta y abierta. La otra como si estuviera tocando su hombro y se inclinara un poco, como para bajar su cabecita ahí. Pero aún se abstiene. Eso no está permitido.

Predigo todo lo que va a pasar. Estas flores seguirán mirándose así y susurrándose palabras inaudibles unos dos o tres días más. No van a marchitar juntas. La primera se quedará sola por un tiempo más, como asombrada, y después la brisa se llevará sus pétalos también. Seré el único en recordar lo que sucedió aquí: para los demás no habrá dejado ni siquiera una huella.

Превод: Катерина Павловска

ROSA

(РУЖА)

Hoy es el uno de enero, pleno invierno. Y la rosa bajo mi ventana, milagrosamente, ha vuelto a florecer. Junto a dos o tres capullos, una flor se ha abierto completamente, ¡y su sonrojo es tan distintivo contra la blancura de la nieve! Esa rosa también florecía en la primavera, florecía durante todo el verano y otoño. ¿Y por qué no iba a florecer ahora, cuando la escarcha aprieta la tierra? Tal vez el sentido de su existencia es demostrar que eso es posible. Contemplo esa flor roja. Se está meciendo ahora en el viento tempestuoso, está magníficamente sola, desesperada; pero de todos modos ella es realidad, no la he inventado yo, yo solo estoy feliz de tener la oportunidad de verla y contar sobre ella.

Превод: Ивана Дрнковска

MENDIGOS

(ПИТАЧИ)

Y así, a duras penas, al final nos damos cuenta de que el amor, para los que ya estamos envejeciendo rápidamente, es tan precioso que no hay esperanzas de que pueda pertenecernos en absoluto, si lo hemos perdido una vez o nunca lo hemos encontrado. Tenemos que mendigar incluso de nuestros hijos un poco más de afinidad, una sonrisa más suave, un poco más de su atención, una notita de tono más íntimo – nos convertimos en mendigos de amor. Nos sorprendemos pensando que nos gustaría pararnos en la esquina, al atardecer, cuando los escaparates se iluminan y cuando la gente camina deprisa. Esperamos un encuentro, aunque sea una esperanza completamente ilusoria.

Превод: Николина Методиевска

ENCUENTRO EN EL PARAÍSO

(СРЕДБА ВО ПАЈОТ)

Llegué a París por primera vez a finales de 1956 y me quedé varios meses, hasta mayo del año siguiente.

Esa ciudad casi quiebra mi voluntad. Me di cuenta dónde estaba y quién era yo en comparación con ese milagro construido y organizado durante siglos por una gran nación. Me parecía además que el propósito de una gran nación era construir una ciudad grande, con estilo, alma y fisonomía propias.

No obstante, encontré un respaldo en mí mismo. Mi primer refugio fue el espacio del Instituto de Estudios Eslavos (calle Michelet, 9). Pero allí me esperaba el aspecto oscuro del bibliotecario viejo, un emigrante ruso, el señor Butchik. Flaco, esquelético, calvo, con el ceño fruncido como si estuviera convulsionado por algún dolor severo y constante, el señor Butchik quedaba lejos de aquel tipo de bibliotecarios amables y agradables, siempre dispuestos a servir, charlar justo lo necesario y hasta ayudarle al lector con sus consejos. No, el señor Butchik no atraía a sus invitados; más bien, los espantaba. Les daba una bienvenida especialmente cruel a los que venían por primera vez. Los medía de pies a cabeza con la mirada, tan recelosa y fría que se le ponía a uno la piel de gallina. Quizás esa fuera una de las razones por las que el señor Butchik nunca tenía muchos lectores en su sala semioscura.

Pero yo me quedé unos meses y, al parecer, logré superar la cuarentena. Por naturaleza soy muy cauteloso con la gente que me mantiene en suspenso

y cuidado mucho de no hacerles daño con gestos bruscos y tono arrogante. Mi conocimiento bastante sólido de la lengua y literatura rusas me ayudó a ir fraguando amistad con el señor Butchik poco a poco. Conforme pasaban los días, me sentía cada vez más libre con él; sin embargo, hacia esfuerzos constantes para no perturbar, sino cimentar la construida armonía.

Se comprobó que la armonía existía cuando el señor Butchik me ofreció leer su bibliografía de traducciones francesas de ficción rusa. Ese librito estaba lleno de ira, rezumaba bilis a borbotones. El señor Butchik tenía razón al reprocharles a los franceses que no tradujeran mucho del ruso, además de comportarse con sacrilegio hacia las obras capitales del espíritu ruso. Para ejemplificarlo, reproducía en su obra la portada de la traducción de *Anna Karénina*, en la que la heroína de León Tolstói salía representada casi como una dama de cabaré. ¡Qué incomprensión, qué distorsión horrible! Entendí cómo y porqué, gota a gota, se había ido acumulando la amargura en este hombre, destruyendo su alegría, sin dejar ni un rastro de sonrisa en su rostro.

Cuando le devolví el libro, él esperaba mis comentarios casi con ansias. Quedó muy contento cuando le dije que, en mi opinión, les había dado una buena lección a los franceses. «¿Sabe lo que me dijo el señor Georges Duhamel cuando lo leyó?» — recordaba en mi presencia el señor Butchik—. «Tan solo repitió tres veces: Je proteste! Je proteste! Je proteste!»

Sentí que yo y el cruel señor Butchik nos habíamos hecho muy amigos cuando tuve que irme de París. «Ya ve usted» —dijo él—. «La gente se

encuentra, se hace amigos y, acto seguido, ha de separarse». Su voz temblaba de emoción, sus ojos azules se humedecieron.

Unos doce años después, me hallé en París nuevamente, en el mismo instituto, donde ahora había de dar una conferencia. Tenía pocas esperanzas de volver a ver al señor Butchik, al que jamás había olvidado, pero con quien no había mantenido contacto alguno tras nuestra separación. Sin embargo, él me recibió casi en la puerta principal. Tras saludarnos e intercambiar unas palabras, me dijo: «Hace muchos años que estoy jubilado y no vengo por aquí, mucho menos para estas conferencias. Ahora solo vine para verle a usted. No creo que volvamos a encontrarnos en la vida y por eso quiero darle un recado muy importante. Cuando venga al paraíso, para que no deambule demasiado y para que no pierda tiempo buscándome, sepa que yo estaré esperándole justo al lado derecho de la entrada».

Estoy escribiendo esto y me parece como si el señor Butchik me estuviera mirando desde arriba, por alguna una ventanita celestial. Aunque no era típico de él, ahora sonrío y parece decirme: «Sí, el puesto está reservado, y por el boletín diario del paraíso me enteraré a ciencia cierta de la hora de su llegada. Aquí también trabajo en la biblioteca».

Превод:
Катерина Павловска
Ивана Дрнковска
Николина Методиевска

КОНЕСКИ НА РОМАНСКИ

Ментор: проф. д-р Николае Станчу

AMINTIRE, DUPĂ MULȚI ANI

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

Aveam poate mai puțin de douăzeci de ani
când am scris:

„Așa urlă durerea în mine
că m-am născut într-un trib zdrobit ”.

Totuși, după atâta timp,
aceleași și, uneori, probleme mai mari
mă urmăresc.

Deci, chiar aș putea, ca un
semănător surd,
să schimb puțin cuvintele și
să spun, peste ani:

„Același necaz încă răcnește în mine
că m-am născut într-un trib zdrobit. ”

Sper, totuși, că nu este lipsit
de semnificație și de valoare că am avut asemenea
necazuri,
c-am trăit într-o asemenea durere.

Превод: Ана Преш, Давид Стоилковски

CERȘETORII

(ПИТАЧИ)

Și astfel, din păcate, devenim, în cele din urmă, conștienți că, deoarece îmbătrânim, dragostea mult dorită ne este răpită, ca a fost atât de prețioasă încât nu există nicio speranță că cea pe care am pierdut-o odată sau nu am întâlnit-o niciodată să ne aparțină. Noi trebuie chiar să le cerem copiilor noștri puțină afecțiune, un zâmbet mai blând, ceva mai multă atenție, într-o notă șoptită mai intim. Devenim astfel cerșetori de iubire. Ne găsim gândindu-ne că ne-ar plăcea să stăm seara, la colț de stradă, să vedem oamenii care trec, când vitrinele sunt aprinse și când noi ne grăbim.

Sperăm la o întâlnire cu cineva drag, chiar dacă aceasta este o speranță complet iluzorie.

Превод: Нурие Рамадани

DEASUPRA FÂNTÂNII PUSTII

(НАД СЕДНАКИОТ БУНАР)

Pas cu pas și cuvânt după cuvânt,
încet,
încep să-mi amintesc câte ceva
numai tu m-ai adus până aici, Muza mea!
După aceea, m-ai învățat cum să găsesc acel
cuvânt puternic
care să-i surprindă pe toți,
cu care să exprim atât de variat tristețea lumii.
Totuși, acel cuvânt era doar prima încercare.
După aceea, m-ai învățat cum să aduc alături
idei și lucruri îndepărtate
pentru a naște împreună gânduri înfiorătoare
ce curg peste abisul de sub pod.
Dar și asta a fost doar o altă pregătire.
Și așa, pas cu pas și cuvânt după cuvânt,
m-ai adus până aici
deasupra fântânii pustii din sufletul meu
și-mi ceri
să mă uit înăuntru
și să urlu cu glas în ecou de o sută de ori
până la starea de groază
în acel gol imens
pentru a-ți transmite mai departe mesajele tale
finale.
Dar eu nu doresc un asemenea dar de la tine,
nici nu vreau să mă folosesc
de nemărginirea ta, Muza mea!
Presimt că devin o fiară sălbatică
ce se zbate în noroiul de pe fundul fântânii
și zgârâie cu ghearele rotundul de piatră.

Îți refuz ascultarea și supunerea
Vreau să-(ți) mor
cu toate iluziile
unui om slab.

Превод: Анкица Ангеловска

ÎNTÂLNIRE ÎN PARADIS

(СРЕДБА ВО ПАЈОТ)

Undeva pe la sfârșitul anului 1956, am ajuns pentru prima dată la Paris și am rămas câteva luni bune, mai exact până în luna mai a anului următor. Acel oraș aproape că mi-a frânt voința și mi-a hrănit o varietate de reprezentări. Am înțeles unde mă aflam și că mă pregăteam involuntar pentru a descoperi acel oraș organizat de secole de o mare de oameni. Doar la Paris mi s-a părut că scopul suprem al unei națiuni este de a crea un oraș cu un aspect atrăgător, cu un suflet și cu o fizionomie proprii.

Primul refugiu pentru reflecție a devenit camera mea semi-întunecată din cadrul Institutului de Studii Slave (pe strada Michelet). Acolo mă aștepta mereu bătrânul bibliotecar, un emigrant rus, domnul Butchik. Slăbănog, chel, amărât, de parcă ar fi suferit tot timpul de ceva și durerea din sufletul lui s-ar fi reflectat pe față, domnul Buchik nu era unul din bibliotecarii prietenoși și amabili, gata mereu să te servească, să discute cu tine și, în general, să ajute cititorii cu sfaturile lui. Dimpotrivă, domnul Buchik nu părea să fie unul dintre aceia care-și atrăgea cititorii-vizitatori, ci, mai degrabă, într-un fel îi respingea involuntar prin comportamentul său. Îi întâmpina cu o asprime deosebită pe cei care pășeau pentru prima dată în biblioteca sa. Cu privirea lui plină de îndoieli îi măsura din cap până în picioare și le dădea fiori, care, uneori, îi făceau să tremure de emoție. Poate de aceea domnul Buchik nu avea prea mulți cititori în biblioteca lui atât de clarobscură. Dar eu, care am rămas pentru câteva luni acolo, se pare că am

rezistat. Din fire sunt foarte prudent cu oamenii care mă irită de la prima întâlnire și nicidecum nu vreau să îi rănesc cu ceva, nici măcar cu vocea mea uneori prea puternică. În schimb, tot ce știam despre limba și literatura rusă m-a ajutat să mă apropii puțin câte puțin de domnul Butchik.

Zi de zi mă simțeam mai liber în prezența lui, dar încercam să nu stric starea asta prin ceva, ci doar să consolidez și mai mult armonia odată creată. În timp ce descopeream biblioteca, rolul de inițiator în paradis al domnului Butchik a devenit evident atunci când el însuși mi-a oferit bibliografia personală de traduceri în franceză din beletristica rusă. Acesta s-a plâns, pe bună dreptate, că francezii nu numai că au tradus foarte puțin din limba rusă, dar au tratat cele mai mari opere literare ca fiind total ne semnificative. Pentru a ilustra acest lucru, mi-a arătat pagina de titlu a traducerii sale din limba rusă a romanului „Anna Karenina”, unde eroina lui Lev Tolstoi era descrisă și reprodusă aproape ca o femeie din cabaretul Shantan. Ce neînțelegere, ce distorsiune cumplită! Am înțeles cum și de ce, picătură cu picătură, amărăciunea se adunase în sufletul acestui om, distrugând bucuria lui, lăsând numai o urmă de zâmbet trist pe fața lui. Când i-am înapoiat cartea, el tremura de emoție, așteptând parcă să-mi spună ceva. A fost foarte mulțumit când i-am mărturisit că, după părerea mea, le-a dat o lecție bună francezilor. „Știi cum s-a exprimat Georges Diamel când l-a citit?” - a menționat domnul Butchik în fața mea. - „A repetat doar de trei ori: Je proteste! Je proteste! Je proteste!”.

Cu timpul, m-am apropiat foarte mult de acest domn cu trăsături aspre și suflet bun, dar am simțit ruptura de abia când a trebuit să plec din Paris.

„Aici, a spus el, oamenii se întâlnesc, devin prieteni, dar apoi aceștia trebuie să se despartă, să se separe imediat, să plece în altă parte.“

Vocea lui tremura de emoție și umezeala din lacrimi se revărsa peste ochii lui albaștri. Au trecut vreo doisprezece ani când, printr-o altă întâmplare, l-am regăsit în Paris, la același institut, unde am fost, de data aceea, doar pentru a susține o prelegere. Aveam doar o vagă speranță că îl voi revedea pe domnul Butchik, ceea ce pentru mine a rămas ca un moment de neuitat, deoarece nu am păstrat niciun contact cu el după despărțirea de acum deja mulți ani. Și, totuși, el a fost cel care m-a recunoscut și m-a salutat, așteptându-mă aproape sprijinit de ușa din față a institutului. După salut și primele cuvinte schimbate în grabă, mi-a spus: „Sunt pensionar de mulți ani și nu prea mai vin pe aici, cu atât mai puțin pentru acest tip de prelegeri. Acum am venit doar pentru a vă reîntâlni pe dumneavoastră. Nu cred că ne vom revedea din nou în viața asta și de aceea vreau să vă transmit un mesaj foarte important: Când dumneavoastră veți veni în cer, pentru a nu rătăci prea mult și pentru a nu pierde timpul căutându-mă, să știți că vă aștept chiar lângă intrarea din dreapta în Paradis.” Când scriu aceste rânduri, mi se pare că domnul Butchik mă privește de la o fereastră cerească. Cu toate că nu era tipic pentru el, acum îmi zâmbește și pare să-mi spună: „Da, locul este rezervat și voi afla în mod cert din buletinul informativ zilnic al Paradisului exact la ce oră veți ajunge aici. Lucrez încă, și aici, la bibliotecă.”

Превод: Анкица Ангеловска, Маја Величковиќ

MAGNOLIA

(МАГНОЛИЈА)

Plimbându-mă prin cartier, am zărit magnoliile îmbobocind frumos, prin curți. Și în grădina mea crește o magnolie, dar aceea întotdeauna înflorește sărăcăcios, dornică parcă să iasă din mizerie și să se înalțe spre lumină. Locul în care crește nu-i pare potrivit, deoarece se află în partea de nord și umbra îi ascunde fața, pe care aproape nimeni nu o poate vedea.

În primăvara asta, magnolia mea are numai două flori, la două capete de tulpină cu pețiole vecini. Prima stă mândră mai sus, s-a desfăcut mai mult și zâmbește la soare. A doua se înclină ușor sub umărul primei, ca și cum ar vrea să-l atingă ușor și să-și plece capul în semn de respect chiar acolo. Dar se pare că ceva o reține încă sau că așa ceva nu se permite în lumea florilor.

Parcă prevăd tot ce o să se întâmple: florile acestea care se privesc așa de gentil una pe alta își vor șopti din freământul discret ceva aproape de neuzit încă două-trei zile de acum încolo, înainte de ofilirea și căderea care nu trebuie să se întâmple dintr-o dată și împreună. Una va rămâne singură încă puțină vreme și, cum soarele va miji iar vântul va începe să bată, acești doi aliați ai naturii vor spulbera și petalele celei din urmă.

Numai eu o să-mi amintesc ce s-a întâmplat aici, pentru că florile nu au lăsat nicio altă urmă decât cea de pe retina mea.

Превод: Ана Преш, Никола Ѓурица

MESAJ

(ПОСЛАНИЕ)

Fără tine, Tyr și Sidon,
am trăit aici de mii de ani,
încă nu am terminat de viețuit aici.
Noi, oamenii, suntem la fel ca iarba:
aceasta este călcată în picioare, uscată,
sufocată, moare, dar până la urmă rămâne măcar
pământul.
Noi, oamenii, suntem la fel ca furnicile:
suntem zdrobiți, distruși,
dar ne adunăm din nou într-o grămadă.
Cu mult timp în urmă, a început o campanie de aici
până la râul Indus,
dar cine ar fi putut prezice asta?
Cicero a plecat în exilul său din Salonic
pe drumul numit Via Ignacia.
Aproape de Drama, fantoma lui Caesar i-a apărut
lui Brutus,
în marea sa încercare, chiar înainte de bătălia
decisivă.
Cincisprezece martiri au murit în Tiberiopolis.
Naum a construit o mănăstire, chiar la izvorul
lacului alb.
Acest teren a supraviețuit chiar și urmelor lui
Marko Kraljevici.
Și totuși, nimeni nu a experimentat și nu a simțit
umilință?
Ar putea cineva fi matur fără ea?
Totul este deja văzut și prezis -
vom fi plecați, dar pământul nostru va rămâne aici.

Превод: Ана Преш, Марија Јовановска

PROFEȚI MINCINOȘI

(ЛАЖНИ ПРОРОЦИ)

O să vină vremea profeților mincinoși
care se vor ruga și vor vorbi în numele meu,
o să se adune în piețe,
vor înălța cântecul meu până la ceruri,
și o să se bată-n piept cu realizările lor.
Nu-i credeți pe cuvânt!
Ei se gândesc numai la binele lor
Și ceea ce vă cer e doar în van,
Pentru că ei pretind că vă vor salva,
dar tristețea lor le va distruge sufletele pe dinăuntru
până la dispariție.
Ei vă vor deschide mormintele.
Nu le permiteți să vă înrobească,
ci, mai degrabă, lăsați-i să devină ei robi!

Превод: Никола Ѓурица, Давид Стоилковски

ȚARA NATALĂ

(ТАТКОВИНА)

Cu gânduri și imagini am desenat
țara natală.
Am pus semne la toate granițele ei
și la toate punctele strategice:
pe terasele de deasupra râurilor, ale lacurilor și pe
deasupra malului mării
unde am stat multă vreme cu prietenii,
în serile de vară,
la un pahar de vin roșu,
la piețele în colori pastelate și cu mirosuri
îmbătătoare
din abundența toamnei,
pe vârfurile munților,
când printre nori rari
se deschide vederea spre ținuturile îndepărtate.
Până unde mi-am dus dragostea, până acolo este
patria mea.
Ei, și voi
La ce ați intenționat să o reduceți?

Превод: Ариета Рамадани, Марија Младенова

TRANDAFIRUL

(РУЖА)

Astăzi este prima zi de ianuarie a unei ierni grele. Un trandafir de sub fereastra mea a înflorit din nou, ca și cum după câteva clipe o minune s-a petrecut. După două sau trei zile, floarea este complet deschisă iar roșeața ei este atât de proeminentă, în contrast cu albul zăpezii. Acest trandafir a înflorit primăvara, toată vara și toamna. De ce să nu înflorească și acum când în jurul său s-a strâns tot pământul? Poate că întregul punct al ființei sale voia să arate că este posibil. Mă uit la floarea aceea roșie. Se întoarce acum împotriva vântului ascuțit, este minunată, singuratică, fără speranță, dar el este încă o realitate pe care nu eu am inventat-o. Sunt doar fericit că mi-a fost dat să-l privesc și să povestesc despre el.

Превод: Ариета Рамадани, Нурие Рамадани

UNEI CÂNTĂREȚE

(ПЕЧА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Cele mai importante rămân întâmplarea,
momentul,
unicitatea;
acea întâmplare care ne creează un moment de
atingere unică
asemănător celui al lemnului de catranul din bățul
de chibrit,
apei care se apropie de foc,
mâinii care atinge sânul.
Iată cum se creează o bază a cunoașterii și a
devenirii.

Cele mai importante, strig, sunt
lucrurile efemere
care se întâmplă numai o dată,
observate,
văzute,
auzite numai o dată,
ca și poezia sau cântecul tău
de la care sufletul se fericește, se dezmargințește,
Pentru ca sufletul tău și cântecul său
să nu se rotească prea departe,
ci să rămână aproape de nimburile
și orbitele noastre,
pentru ca eu să nu rămân singurul sau unicul
sub catapeteasma cerului.
De ce oare doar eu încă ascult acest cântec?

Превод:
Маја Величковиќ,
Стефана Великовска

КОНЕСКИ НА ПОРТУГАЛСКИ

Ментор: лектор Анета Маневска

Лектура: Марија Амалија Бараона

A CANÇÃO DE UMA CANTORA

(ПЕЧАТА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

O mais importante é o acidental,
o momentâneo,
o único:
como tocaram com um toque irrepitível
um pedacinho de madeira num fósforo,
água em fogo,
uma mão num peito, -
eis o fundamental!
Os mais importantes, digo eu, são
as coisas efêmeras,
as ocorridas uma vez,
percebidas,
vistas,
ouvidas apenas uma vez –
como a tua canção,
que matou a minh`alma!
Não circulará ela muito longe algures
em torno dos nossos nimbos
e órbitas,
e não serei eu o único
sob a cúpula do universo
que constantemente ouve essa música?

Превод: Филипа Попова, Ивона Танеска

A ROSA

(РУЖА)

Hoje é primeiro de janeiro, um inverno profundo. E a rosa assídua debaixo da minha janela por milagre floresceu de novo. Além de dois-três botões, uma flor desabrochou completamente e o seu rubor está tão realçado contra a brancura da neve! Essa rosa floresceu na primavera, floresceu durante todo o verão e outono. Por que não florescer também agora, quando o frio das geadas aperta o solo? Talvez todo o sentido da sua existência tenha sido precisamente mostrar que isso seja possível. Olho para essa flor vermelha. Curva-se ao vento áspero, extraordinariamente solitária, desesperada; mas, ela ainda é uma realidade, não fui eu que a inventei, apenas estou feliz ao poder vê-la e falar sobre ela.

Превод: Александра Арсовска, Ивона Танеска

FALSOS PROFETAS

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ)

Virá o tempo de falsos profetas
que supostamente em meu nome
andarão a juntar-vos nas praças,
a fazer barulho até ao céu,
a bater no peito.

Não acreditem neles!

Eles só pensam em si mesmos.

E daí se anunciam
que vos dão a salvação!

Crucifica-os por dentro a raiva
para acabar com as vossas almas.

Essas sepulturas caiadas!

Não se tornem escravos delas!

Превод: Уна Николоска

EPÍSTOLA

(ПОСЛАНИЕ)

Sem vocês, Tiro e Sídon,
viveu-se aqui por milhares de anos
e viver-se-á novamente.
Nós, os humanos, somos como a erva –
pisam-na, ela seca, sofre sufocada, morre,
só a terra permanece.
Nós, os humanos, somos como as formigas –
esmagam-nas, destroem-nas e voltam a
empilhar-se.

Partiu daqui certa vez uma campanha para o Indo,
quem podia tê-lo previsto?

É pela Via Ignatia que Cícero foi para o exílio
em Salónica.

Perto de Drama
o fantasma de César apareceu a Bruto
sob a tenda
antes da batalha decisiva.

Depois, foram mortos em Tiberiópolis
quinze mártires.

Naum construiu um mosteiro
na nascente do Lago Branco.

Esta terra até apoiou o Príncipe Marco.
E ainda,
não terá andado ela a sofrer humilhações?
Terá sido possível amadurecer sem isso?
Tudo está previsto –
nós partimos,
e a terra permanece.

Превод: Александра Арсовска, Уна Николоска

КОНЕСКИ НА СЛОВЕНЕЧКИ

Ментор: проф. д-р Лидија Аризанковска

LAŽNI PREROKI

(po evangeliju)

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ)

Prišel bo čas prerokov lažnih,
tako bi rekel jaz,
zbrali vas bo na trgih,
hrumelo bo do nebes,
tolkli se bodo po prsih.
Ne zaupajte jim!
Le nase oni mislijo.
In kaj če oznanijo,
da vas osvobodijo!
Bes notranji kliče,
da vam duše ugonobijo.
Ti pobeljeni grobovi!
Ne, da bi jim postali robovi!

Превод: Ели Савиќ

MAGNOLIJA

(МАГНОЛИЈА)

Sprehajajoč se po naselju, opažam, da so se magnolije na nekaterih dvoriščih bleščeče razcvetele. Tudi v mojem dvorišču stoji magnolija. Toda ona zmeraj cveti revno. Ni na primernem mestu: severna stran, kakor da jo prekriva lipa.

To pomlad sta na moji magnoliji le dva cvetova, na dveh sosednih vejah. Eden stoji višje in se je malo bolj odprl. Drugi pa, se zdi, kot da se mu dotika ramena in se malo nagiba, kot da si želi tam spustiti glavico. Toda, še vedno se zadržuje. To ni dovoljeno.

Napovedujem vse, kar se bo zgodilo. Ta cvetka se bosta gledala tako in si bosta šepetala nekaj neslišnega še dva, tri dni. Se ne bosta sipala skupaj. Eden bo ostal še nekaj časa sam, začuden, potem pa veter bo odpihnil tudi njegove listke. Le jaz se bom spominjal, kaj se je tukaj zgodilo in zakaj na drugih ni pustilo nobenih sledi.

Превод: Ели Савиќ

NAD USAHLIM VODNJAKOM

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

Korak za korakom in beseda za besedo
počasi,
da, se nekaj ne spomnim,
ti si me pripeljala do tod, Muza!
Sem grede si me učila, kako z močno besedo,
ki preseneča,
žalost različno naj izrazim.
Ampak, to je bila vseeno le vaja.
Sem grede si me učila, kako naj povežem
oddaljene stvari,
da bi se rodila zastrašujoča misel
nad premaganim breznom.
Tudi to je bila le priprava.
In tako si me, korak za korakom, beseda za besedo
Do tod pripeljala –
nad usahel vodnjak v moji duši,
in hočeš,
da se zagledam vanj
in z glasom, od groze
stokrat odmevajočim
v tej praznini,
izrečem tvojo končno misel.
Toda takšnega daru si ne želim od tebe,
Niti ne želim, da me uporabiš
za svoje namene, Muza!
Slutim, da na dnu vodnjaka
bestija v blatu čofota,
z nohti po kamnu praska.

Ne bom te več poslušal,
Umreti si želim,
z vsemi iluzijami
šibkega človeka.

Превод: Ели Савиќ

PESEM ENE PEVKE

(ПЕЧА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Najpomembnejša je naključnost,
trenutnost,
enotnost,
to, kako so se dotaknili v neponovljiv dotik
drevesca do vžigalice,
vode do ognja,
roka do prsi, -
to je osnova!
Pravim, da so najpomembnejše
efemerne stvari,
ki so se enkrat zgodile,
opažene,
videne,
slišane le enkrat,
kot tvoja pesem,
iz katere buri duša!
A, ne kroži ona nekje daleč
okoli naših nimbusov in orbit,
in nisem le jaz edini
pod kupolo vesolja,
ki stalno posluša to pesem?

Превод: Ели Савиќ

BERAČI

(ПИТАЧИ)

In tako, mukoma, končno postajamo zavestni, da je za nas, ki se že hitro staramo, ljubezen tako dragocena, da ni upanja, da jo lahko ponovno dobimo, če smo jo enkrat izgubili ali je nikoli nismo srečali. Celo pri svojih otrocih moramo beračiti za malo naklonjenosti, mehkejši nasmeh, malo več pozornosti, za malo prijaznejše pisemce – postajamo berači ljubezni. Ujemamo se v mislih, da bi proti večeru radi postali na vogalu, ko se izložbe prižgejo in ko ljudje hitijo. Upamo na srečanje, čeprav je to upanje povsem iluzorno.

Превод: Ели Савиќ

NAZNANILO

(ПОСЛАНИЕ)

Brez vaju, Tir in Sidon,
tisoč let se tukaj živelo
in živelo se bo spet.
Kot trava smo mi ljudje –
jo poteptajo, se posuši, se zaduši, izgine,
ostaja le dežela.
Kot mravlje smo mi ljudje –
zdrobijo jih, ugonablajo jih in spet se spravljajo na
kupček.
Od tukaj se je nekdam začel pohod na Ind,
kdo bi lahko to napovedal?
Cicero po Viji Egnatiji v Solun je šel
v izgnanstvo.
Cezarjeva podoba se je kazala Brutu
blizu Drame
pod šotorom
med odločilnim bojem.
In se je petnajst mučencev posvetilo Tiveriopolu.
Na izviru Belega jezera je Naum
zgradil samostan.
Ta dežela je krepila tudi Kraljeviča Marka.
Pa kljub vsemu, mar ni preživela teh ponižanj?
A bi lahko brez tega dosegli zrelost?
Vse je to naznanjeno –
mi odhajamo,
dežela pa ostane.

Превод: Ели Савиќ

VRTNICA

(РУЖА)

Danes je prvi januar, globoka zima. In vrtnica stolistnica pod mojim oknom je po nekem čudežu, spet razcvetela. Zraven dveh - treh brstov, en cvet se je pravkar odprl in njegovo rdečilo je tako izrazito proti snežni belini! Ta vrtnica je cvetela tudi spomladi, cvetela je vse poletje in jeseni. Zakaj ne bi cvetela tudi zdaj, ko je zemljo zajel mraz? Morda je bilo celotno bistvo njenega obstoja pokazati, da je to mogoče. Opazujem tisti rdeči cvet. On se zdaj zvija v ostrem vetru, izjemno je osamljen, brezupen; toda, on je še vedno resničnost, nisem si ga jaz izmislil, le srečen sem, ker ga lahko gledam in o njem pripovedujem.

Превод: Ели Савиќ

SPOMIN PO MNOGIH LETIH

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

Mogoče sem imel manj kot dvajset let
ko sem napisal:

»tako je trpljenje v meni rjavelo
ker sem se rodil v zdrobljenem plemenu«

In doslej,

Po dolgem času takole,

trpljenje isto sledi me,

celo večje,

torej lahko,

sejalec praznega semena,

besedo spremenim malo,

in rečem:

»še v meni rjovi isto trpljenje,

ker sem se rodil v zdrobljenem plemenu«

in ne samo takole, vendar, so upanja,

da sem bil podvržen takšne izkušnje

in takšnega trpljenja.

Превод: Ели Савиќ

SREČANJE V RAJU

(СРЕДБА ВО РАЈОТ)

Proti koncu leta 1956 sem prvič prispel v Pariz in tam ostal nekaj mesecev, vse do meseca maja naslednje leto.

To mesto bi skoraj zlomilo mojo voljo. Videl sem, kaj sem in kdo sem v primerjavi s tem mestom, katerega je narod stoletja gradil in organiziral. Zdelo se mi je, da je končni cilj velikega naroda zgraditi veliko mesto s posebnim izgledom, dušo in obliko.

Kljub vsemu sem v sebi našel oporo. Moje prvo pribežališče je bil napol temen prostor na Inštitutu za slavistiko (ul. Michelet 9). Tam pa me je pričakala mračna podoba starega knjižničarja, ruskega emigranta, gospoda Butčika. Suh, sama kost in koža sta ga bila, plešast, namrščen, kot da bi ga stiskala nekakšna težka, vedno prisotna bolezen, je bil Gospod Butčik daleč od tistih ljubeznivih in prijetnih knjižničarjev, ki so bili bralcu vedno pripravljeni ustreči, z njim ravno prav dolgo pokramljati ter mu s svojimi nasveti celo pomagati. Ne, gospod Butčik ljudi ni privabljal, temveč jih je odbijal. Še posebej surovo je pričakal tiste, ki so prišli prvič. S pogledom, polnim dvoma in ledom iz katerega obliva kurja polt, jih je meril od glave do pete. Morda je bil tudi to eden od razlogov, zakaj gospod Butčik nikoli ni imel veliko bralcev v svoji napol temni čitalnici.

No, sam sem ostal nekaj mesecev in se zdi kar uspešno prestal karanteno. Po naravi sem previden do ljudi, zaradi katerih se počutim napetega in zelo pazim, da jih ne bi prizadela ne kakšna moja prenagla gesta ne samozavestna intonacija. Moje

precej dobro znanje ruskega jezika in književnosti je pripomoglo, da sva se z gospodom Butčikom počasi zbližala. Iz dneva v dan sem se počutil bolj svobodnega v njegovi prisotnosti, vendar sem se neprestano trudil, da ne bi z nečim uničil ustvarjenega sožitja, temveč ga dalje gradil.

Videlo se je, da je bila harmonija ustvarjena takrat, ko mi je gospod Butčik sam ponudil, da preberem njegove francoske prevode ruske književnosti. Ta knjižica je bila polna gneva, žolč se je razlival iz nje. Gospod Butčik je upravičeno negodoval, da Francozi, ne le malo prevajajo rusko literaturo, temveč se pri tem do največjih stvaritev ruskega duha obnašajo skrunilno. Da bi imeli boljšo predstavo, naj povem, da je bila v njegovem delu reprodukcija naslovne strani prevoda Ane Karenine, na kateri je bila Tostojeva junakinja predstavljena skoraj kot gostilniška ženska. Kakšno nerazumevanje, kakšno izkrivljanje. Razumel sem, kako in zakaj se je, čisto počasi, v tem človeku nabirala grenkoba, ki je obenem uničevala njegovo vedrino in na obrazu ni pustila niti sledi smeha.

Ko sem mu vrnil knjigo, je celo z nekakšnim vznemirjenjem pričakoval, kaj bom dejal. Zelo je bil zadovoljen, ko sem mu rekel, da je po mojem mnenju Francozom odčital dobro lekcijo. »Veste, kaj mi je dejal gospod George Duhamel, potem ko jo je prebral?« Samo trikrat je ponovil : »Je proteste! Je proteste! Je proteste!«

Da sva se s surovim gospodom Butčikom zelo zbližala, sem začutil, ko sem moral oditi iz Pariza. Rekel je: »Tako. Ljudje se srečajo, se spoprijateljijo, nato pa se morajo kar naenkrat raziti.« Od vznemirjenja mu je drhtel glas in njegove modre oči so se orosile.

Čez kakšnih dvajset let sem se zopet znašel v Parizu, v istem Inštitutu, kjer sem moral zdaj imeti predavanje. Po odhodu z nikomer nisem obdržal stikov, zato je bilo upanja, da bi videl zame nepozabnega gospoda Butčika, malo. Ta pa me je kljub vsemu pričakal dobesedno na svojih vratih. Po pozdravu in prvih izmenjanih besedah mi je rekel : »Jaz sem že več let v pokoju in ne prihajam sem, še manj pa na ta predavanja. Zdaj sem prišel samo, da bi videl Vas. Dozdeva se mi, da se v življenju ne bova več srečala, zato bi Vam rad prenesel eno zelo pomembno glasilo. Da ne bi izgubljali časa in taval, ko bi me iskali. Ko boste enkrat prišli v raj, vedite, da vas čakam takoj pri vhodu, na desni strani.«

Tole pišem in se mi zdi, da gospod Butčik gleda odzgoraj z nekega nebeškega okenca. Čeprav to ni njemu podobno, se zdaj nasmiha in se zdi, kot da bi mi pravil: »Ja, mesto je rezervirano. Jaz pa bom v rajskih novicah izvedel, kdaj točno boste vi prispeli sem. Jaz tudi tukaj delam v knjižnici.«

Превод: Ели Савиќ

DOMOVINA

(ТАТКОВИНА)

Z zamišljeno mejo
sem oznamoval svojo domovino.
Postavil sem označbe, na vseh njenih mejah,
tudi na vseh strateških točkah:
na terasah nad rekami, jezeri in nad morsko obalo
kjer sem s prijatelji dolgo sedel
v poletnih večerih,
ob kozarcu rdečega vina.
Na tržnicah z razkošnimi barvami in opojnimi
dišavami
jesenskega obilja.
Ko se skozi redke oblake,
na gorskih vrhovih,
odpira pogled na oddaljenih pokrajin.
Do koder sem prenesel svojo ljubezen,
do tam sega domovina.
In vi, ej!
Do kam ste jo mislili pogrezniti?

Превод: Ели Савиќ

КОНЕСКИ НА РУСКИ

**Ментори: м-р Ирен Алчевска,
м-р Екатерина Терзијоска, Роза Тасевска**

ЛОЖНЫЕ ПРОРОКИ

(ЛАЖНИ ПРОРОЦИ)

Придёт время ложных пророков,
которые в моё имя
соберут вас на площадях,
крики поднимут до небес,
в грудь кулаками будут бить.
Не верьте им!
Они думают только о себе.
Их внутренний бес распинает
души ваши истребляет.
Эти побеленные могилы!
Не станьте им рабами!

Превод: Марија Петровска

ПОСЛАНИЕ

(ПОСЛАНИЕ)

Без вас, Тир и Сидон,
жили здесь тысячелетиями
и вновь будут жить.
Мы люди, как трава
её топчут, сушат, подавляют, уничтожают
но только земля остается.
Мы люди, как муравьи -
их давят, уничтожают, но они опять
собираются кучкой.
Отсюда начинался поход в Инд,
кто мог это предвидеть?
По Via Egnatia Цицерон шел в изгнание
в Солунь.
Недалеко от Драмы
призрак Цицерона явился Брутту
под шатром
накануне решительной битвы.
Стали святым в Тиврополе пятнадцать
мучеников.
Наум воздвигнул монастырь
на источнике Белого озера.
Эту землю поддерживал и Марко Крале.
И всё же, не дожила она уничтожения?
Разве можно без этого до зрелости?
Всё предугадано –
мы уходим,
а земля остается.

Превод: Јана Србиновска

РОЗА

(РУЖА)

Сегодня первое января, глубокая зима. А роза под моим окном каким-то чудом опять расцвела. Около двух-трех бутонов, один цветок совсем распустился, и его алый цвет такой яркий на фоне белизны снега. Эта роза цвела весной, цвела целое лето и осень. Почему бы не цвести и сейчас, когда морозы сковали землю? Может быть и весь смысл её существования, и был в том, чтобы доказать, что это возможно. Наблюдаю за этим алым цветком. Он изгибается сейчас на пронзительном ветру, совершенно одинокий, безнадежный; но он реалист, я его не придумал, я только очень счастлив, что могу смотреть на него и рассказать о нем.

Превод: Марија Петровска

ЛЮБОВЬ КАК МИЛОСТЫНЯ

(ПИТАЧИ)

Вот так, мучительно, в конце концов, мы осознаём, что для нас, стремительно стареющих, любовь столь драгоценна, что уже нет надежды её обрести, прикоснуться к ней, если мы её однажды потеряли, либо так и не встретились с нею. Мы вынуждены просить и от своих детей, как подаяния, благосклонности, мягкой улыбки, капельки внимания или записочки, ласкающей душу – тогда мы просим любви как милостыни. Мы ловим себя на мысли, что хочется встать на углу, в сумерки, когда загораются витрины и люди проходят спеша. В надежде на встречу, хотя это призрачно и безнадежно.

Превод: Марија Петровска, Ангела Спасовска,
Јана Србиновска

ПЕСНЯ ОДНОЙ ПЕВИЦЫ

(ПЕСНА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Самое важное - случайное, мгновенное,
единственное,
как встретились в прикосновении
неповторимом
лучина с пламенем, вода с огнём,
когда рука дотронется груди,
Это основное!
Считаю, что важны эфемерные вещи
однажды случившиеся, наблюдаемые,
увиденные, услышанные только раз,
как твоя песня, от которой замерла душа!
Разве она не кружится где-то далеко,
вокруг наших нимбов и орбит,
и неужели я не один
под куполом Вселенной,
кто внемлет песне этой?

Превод: Марија Петровска

ВОСПОМИНАНИЯ, СПУСТЯ ГОДЫ

(СПОМЕНИ ПО МНОГУ ГОДИНИ)

Лет двадцать мне было, когда
Я выразил мнение:
«Так рыдала во мне тоска,
Что рождён я в проклятом племени».
И по сию пору,
По прошествии долгого времени
Меня преследуют те же мучения,
Что я, сеятель мёртвого семени,
Мог бы, слегка изменив слово,
Сказать то же самое снова:
«Всё та же тоска меня гложет,
Что рождён я в племени негожем».
И всё же, надеюсь, не напрасно
Я был подвержен сему искушению
И предан этим мучениям.

Превод: Марија Петровска, Ангела Спасовска,
Јана Србиновска

ОТЕЧЕСТВО

(ТАТКОВИНА)

Мысленными межами
Я обозначил свое Отечество.
Расставил метки вдоль всех его границ
И на всех стратегических пунктах:
На речных террасах, озёрах, и вдоль берега
моря,
Где сиживал бывало с друзьями
Долгими летними вечерами
С бокалом красного вина.
На роскошных базарах с их дурманящими
запахами,
Сочащимися от осеннего изобилия.
На горных вершинах,
С которых сквозь облака
Открывается дальняя ширь.
До куда разлилась моя любовь -
До тех пределов и моё Отечество.
А вы, эй!
Вы-то на что задумали его свести?!

Превод: Марија Петровска, Ангела Спасовска,
Јана Србиновска

ВСТРЕЧА В РАЮ

(СРЕДБА ВО РАЈОТ)

В конце 1956 года впервые я приехал в Париж и остался несколько месяцев, вплоть до мая следующего года.

Почти не сломал мою волю этот город, я понял где нахожусь и кто я в этой красоте, строенной и организованной веками одним великим народом. Мне казалось что конечная цель одного великого народа - создать большой город со своей внешностью, со свойственной душой и физиономией.

Все-таки я нашел некоторую опору в себе. Первое мое прибежище было полутемное помещение Института славистики (ул.Мишле 9). Но, там мне ждало мрачное лицо старого библиотекаря, русского эмигранта, господина Бутчика. Сухой, худой, лысый, насупившийся, будто стягивается од какую-то трудную постоянную боль, господин Бутчик был далеко из рода тех любезных и приятных библиотекарей, которые всегда готовы услужить, поразговаривать столько, сколько нужно и даже помочь читателю со своими советами. Нет, господин Бутчик не привлекал своих гостей, даже больше их отталкивал. Особенно сурово встречал тех, кто заходил в первый раз. Взглядом их мерил с головы до ног, полон сомнением и холодом, который вызывал мурашки. Может быть, это была одна из причин почему у господина Бутчика никогда не было много читателей в его полумрачном зале.

Но я остался несколько месяцев и мне кажется я успешно выдержал карантин. По природе я очень осторожный к людям, которые держат меня в напряжение и я очень осмотрительный, чтобы не обидеть их ни чрезмерным жестом ни сознательной интонацией. Мое хорошее знание русского языка и русской литературы помогло нам мало-помалу сблизиться с господином Бутчиком. Изодня в день, я чувствовал себя более свободно в его присутствии, но тем менее я постоянно старался не нарушить чем-то, но дальше строить уже созданную гармонию.

Что она была достигнута было видно тогда, когда господин Бутчик сам предложил мне прочитать его библиографию переводов русской художественной литературы. Эта книга была полная гнева, из нее текла желчь. Господин Бутчик с правом высказывал свое недовольство, что французы не только не переводят с русского, но даже при этом относятся святотатственно к величайшим произведениям русского духа. Чтобы проиллюстрировать это, в его произведении был воспроизведен титульный лист перевода «Анны Карениной», в котором героиня Льва Толстого была представлена почти как шантанская дама. Какое непонимание, какое ужасное искажение. Я понял как и почему, капля за каплей собиралась горечь в этом человеке, разрушая его веселость, не оставляя никакого следа улыбки на его лице.

Когда я возвращал ему книгу, он даже с некоторой дрожью выжидал, что я скажу. Был очень доволен когда я ему сказал, что, по-моему,

он дал хороший урок французам. «Знаете ли как выразился Жорж Дюамель когда ее прочитал?» - вспомнил тогда господин Бутчик. -«Он только повторил три раза: Je proteste! Je proteste! Je proteste!»

Что я и суровый господин Бутчик сблизилась я почувствовал, когда мне пришлось покинуть Париж.

«Вот, - сказал он - люди встретятся, подружатся, и потом сразу должны расстаться».

Его голос дрожал от волнения, голубые глаза увлажнились.

Прошло около двадцати лет и я снова оказался в Париже, в том же институте, где я теперь был должен читать лекцию. Было мало надежды, что я увижу господина Бутчика, который для меня остался незабываемым, но с кем я не поддерживал никаких контактов с тех пор, как мы расстались.

Но он все-таки встретил меня у входа. После первых слов приветствия он сказал мне: «Я уже долгое время на пенсии и не появляюсь здесь, и уж тем более на таких лекциях. Теперь я пришел только, чтобы увидеть Вас. Я не верю, что мы встретимся еще раз в жизни и поэтому я хочу передать вам очень важное сообщение. Когда вы придете в рай, чтобы не тратить времени ища меня, знайте, что я вас буду ждать у входа справа. Я пишу это и мне кажется что господин Бутчик смотрит на меня сверху из какого-нибудь небесного окна. Хотя это не было типично для него, теперь он улыбается и кажется мне говорит: «Да, место запланировано,

а я из ежедневного райского бюллетеня безошибочно узнаю во сколько вы сюда приедете. Я здесь тоже работаю в библиотеке».

Превод: Јован Ковачевски

КОНЕСКИ НА ЧЕШКИ

**Ментор: проф. д-р Јасминка
Делова-Силјанова**

Лектура: м-р Здењек Андрле

FALEŠNÍ PROROCI

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ)

Přijde čas falešných proroků
kteří vás, jako by ve jménu mém
shromáždí na náměstích,
vydají hluk do nebe
a buší se do hrudí.
Nedůvěřujte jim!
Myslí jen na sebe.
Bez sebe vzteky jsou
duše vám odnesou.
Ty nabílené hrobky!
Nestaňte se jejich otroky!

Превод: Рафаел Ристовски

MAGNÓLIE

(МАГНОЛИЈА)

Když jsem procházel naší čtvrtí, všiml jsem si, že na některých zahradách nádherně rozkvetly magnólie. I já mám na zahrádce magnolii. Ale ta vždycky kvete poskrovnu. Není na dobrém místě: na severní straně a jakoby zastíněná lípou. Letos na jaře má moje magnólie jenom dva květy na dvou sousedních větvičkách. Jeden je o něco výše a více rozvinutý. Druhý jako by mu sahal po rameno a trochu se nahýbá, jako by si na něj chtěl položit hlavu. Ale stále váhá. Není to povoleno. Předpovídám vše, co se stane. Tyto květy se na sebe budou takto dívat a další dva tři dny si budou šeptat něco neslyšitelného. Neopadají současně. Jeden zůstane na chvíli sám, trochu v údivu, a pak vítr odvane lístky i jemu. Jen já si budu pamatovat, co se tu stalo a co po sobě nezanechalo žádnou stopu.

Превод: Наталија Тоневска-Каровска

NAD VYSCHLOU STUDNOU

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

Krok za krokem a slovo za slovem,
pomalu,
možná si na něco vzpomenu,
přivedla jsi mě sem. Múzo!
Mimoděk jsi mě učila, jak mocným slovem
což je překvapivé
vyjádřit smutek různými způsoby.
To ale byla přesto pouze zkouška.
Mimoděk jsi mě učila, jak propojit
vzdálené věci.
Aby se zrodila děsivá myšlenka
nad přemostěnou propastí.
Ale i to byla jen příprava.
A tak, krok za krokem a slovo za slovem
jsi mě přivedla sem –
nad vyschlou studnu v mé duši
a žádáš
abych pohlédl dovnitř
a hlasem, jenž stonásobně skřípe
hrůzou
do té prázdnoty
říkat tvé poslední vzkazy.
Ale já od tebe takový dar nechci,
či abys mě využívala
dle svých záměrů, Múzo!
Tuším, že se na dně studny v blátě
válí jeden strašný netvor,
škrábe drapáky po kameni.
Zříkám se své poslušnosti.

Chci zemřít
se všemi iluzemi
slabého člověka.

Превод: Наталија Тоневска-Каровска

PÍSEŇ JEDNÉ PĚVKYNĚ

(ПЕЧА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

Nejdůležitější je to náhodné, okamžité, jedinečné;
to, jak se dotkla neopakovatelným dotykem
stroměček zápalky
voda ohně, ruka hrudi, - hle ono základní!
Nejdůležitější, tvrdím, jsou pomíjivé věci,
jednou uplynulé, zpozorované, viděné, slyšené
pouze jednou,
stejně jako ona tvá píseň, ze které duše strne!
Cožpak nekrouží kdesi daleko kolem našich
svatozáří a orbit,
a cožpak já nejsem ten jediný, jenž pod vesmírnou
klenbou
neustále tuto píseň poslouchá?

Превод: Наталија Тоневска-Каровска

ŽEBRÁCI

(ПИТАЧИ)

A tak, neklidně těžce, konečně si uvědomujeme, že
pro nás, kteří již
stárneme rychle, je láska tak vzácná, že neexistuje
žádná naděje,
že by nám vůbec mohla patřit, pokud jsme ji
jednou ztratili nebo
ji nikdy nepotkali. Musíme se dožadovat i u svých
děti
trochy náklonnosti, vlídnějšího úsměvu, o trochu
více pozornosti,
psaní v důvěrnějším tónu - stáváme se
žebráky lásky. Přistiženi při pomyšlení, že bychom
se chtěli
zastavit na nároží, navečer, když se rozsvěcují
výlohy a když se
kolem hemží lidé. Doufáme v setkání, i když je
tato naděje naprosto iluzorní.

Превод: Наталија Тоневска-Каровска

POSLÁNÍ

(ПОСЛАНИЕ)

Bez vás, Tyre a Sidone,
žilo se zde tisíc let
a bude se žít znovu.
My lidé jsme jako ta tráva -
pošlapávají ji, suší se, dusí se, umírá,
jen Země zůstává.
My lidé jsme jako mravenci -
jsme drceni, ničení a znovu se hromadíme.
Odtud se jednou vydali na Indus,
kdo to mohl předpovědět?
Po Via Ignatia odešel Cicero do exilu
v Soluni
Blízko Drama
se Brutovi zjevil Caesarův duch
pod stanem
naproti rozhodující bitvě.
Patnáct mučedníků se zaslavilo v Tiveriopolu.
Naum postavil klášter
u pramene Bílého jezera.
Tato země také podporovala Marka Královce.
A přesto, nezažila-li to ponížení?
Mohlo by to vyvrát bez toho?
Vše je předpovězeno -
odcházíme,
a země zůstává.

Превод: Рафаел Ристовски

RŮŽE

(РУЖА)

Dnes je prvního ledna, hluboká zima. A náměsíčná
růže
pod mým oknem zázračně rozkvetla.
Kromě dvou nebo tří poupat se jeden květ
úplně otevřel a jeho ruměncem je
oproti bělosti sněhu tak výrazný! Ta
růže kvetla také na jaře, kvetla celé léto
i podzim. Proč by si nerozkvetla také nyní, když
mrazy
proměnil zem v kámen? Možná veškerý smysl její
existence byl v tom
ukázat, že je to možné. Pozoruji ten rudý květ.
Právě se prohýbá v ostrém větru, je neobyčejně
osamělý, beznadějný; přesto reálný,
nevymyslel jsem ho já, jsem jenom šťastný,
že jsem jej mohl spatřit a povyprávět o něm.

Превод: Наталија Тоневска-Каровска

VZPOMÍNKA PO MNOHA LETECH

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

Nebylo mi možná ani dvacet let,
když jsem napsal:

Na své trápení vřeštím ódu
to, že jsem synem sešlého rodu.“

I nyní,
po tak dlouhé době,
mě provází stejné trápení,
ba i větší,
takže dokonce můžu,
rozsévač hluchého semene,
trochu pozměnit slovo

a říci:

„Na ono své trápení stále vřeštím ódu
že to, že jsem synem sešlého rodu.“

Přesto doufám, že to není tím,
že jsem byl podroben takovému pokušení
a takovému trápení.

Превод: Наталија Тоневска-Каровска

SETKÁNÍ V RÁJI

(СРЕДБА ВО РАЈОТ)

Na konci roku 1956 jsem poprvé přijel do Paříže a zůstal jsem tam několik měsíců až do května následujícího roku.

Za krátký čas to město zlomilo mou vůli. Viděl jsem, kde jsem a co jsem v porovnání s tímto zázrakem, který byl po staletí budován a organizován jedním velkým národem. Zdálo se mi, že konečným cílem velkého národa je vytvořit velké město s charakteristickým vzhledem, vlastní duší a fyziognomií.

Nicméně jsem v sobě našel jakousi vzpruhu. Mým prvním útočištěm byla polotmavá místnost Institutu slavistiky (ulice Michelet č. 9). Tam ovšem na mě čekal temný spřízněnec, starý knihovník a ruský emigrant, pan Butčik. Hubený, kost a kůže, holohlavý, zamračený, jako by se zmítal v nějakých silných, neustálých bolestech, dalek všech těch milých a příjemných knihovníků, vždy připravených obsloužit, hovořit přesně tolik, kolik mají, a dokonce čtenáři pomoci vlastními tipy. Ne, pan Butčik své hosty nelákal, ba spíše je odmítal. Zvláště krutě pak vítal ty, kteří přicházeli poprvé. Jeho pohled je změřil od hlavy k patě, pln pochybností a po němž vám přeběhne po zádech mráz. Možná to byl jeden z důvodů, proč pan Butčik nikdy neměl ve své tmavé hale mnoho čtenářů.

Ale já zůstal po dobu několika měsíců a zdálo se, že jsem karanténu úspěšně zvládl. Od přírody jsem velmi obezřetný vůči lidem, kteří mě udržují v napětí, a dávám si velký pozor, abych se jich nedotkl ani přehnaným gestem, ani vědomou

intonací. Moje velmi dobrá znalost ruského jazyka a literatury nám pomohla se pomalu pomaličku s panem Butčikem sblížit. Den za dnem jsem se v jeho přítomnosti cítil uvolněnější, ale stále jsem se snažil, abych onu pracně vybudovanou harmonii něčím nenarušil, natož abych ji posouval vpřed.

To, že harmonie bylo dosaženo, bylo zřejmé, když mi sám pan Butčik nabídl, abych si přečetl jeho bibliografii francouzských překladů ruské beletrie. Ta knížka byla plná hněvu, valila se z ní žluč. Pan Butčik si právem stěžoval, že Francouzi nejenom překládají z ruštiny málo, ale dokonce s největšími díly ruského ducha zacházeli svatokrádežně.

Pro ilustraci byla v jeho díle reprodukce titulní strana překladu „Anny Kareniny“, na které byla hrdinka Lva Tolstého představena téměř jako dáma ze šantánu. Takové neporozumění, tak strašlivé zkreslení! Pochopil jsem, jak a proč se kapka po kapce v tomto muži nahromadila hořkost, ničila jeho veselost a z jeho tváře mizely poslední stopy úsměvu.

Když jsem mu knihu vracel, s rozechvěním čekal, až něco řeknu. Byl velmi potěšen, když jsem mu řekl, že podle mého názoru dal Francouzům pořádnou lekci. „Víte, jak se vyjádřil Georges Duhamel, když si to přečetl?“ rozpomněl se pan Butčik. - „Pouze třikrát zopakoval: Je proteste! Je proteste! Je proteste!“.

To, že jsem se s tím surovým panem Butčikem velmi sblížil, jsem pochopil, když jsem měl Paříž opustit. „Podívejte,“ řekl, „lidé se setkávají, stanou se přáteli a pak by se měli hned rozejít.“ Jeho hlas se třásl vzrušením, do jeho modrých očí se draly slzy vlhkost zaplavila jeho modré oči.

Uplynulo asi dvanáct let a já jsem se znovu ocitl v Paříži, na stejném institutu, kde jsem nyní měl přednášet. Byla malá naděje, že uvidím pana Butčika, který pro mě zůstal nezapomenutelným, s nímž jsem však po odloučení neudržel žádný kontakt. A přesto na mě čekal u vchodových dveří. Po uvítání a výměně prvních slov mi řekl: „Jsem už mnoho let v důchodu a nechodím sem, natožpak na tyto přednášky. Teď jsem přišel jenom proto, abych Vás viděl. Nevěřím, že se v životě ještě setkáme, a proto vám chci sdělit velmi důležitou zprávu. „Až přijдете do ráje, abyste moc nebloudil a nemusel ztrácet čas, až mě budete hledat, vězte, že na Vás budu čekat hned u vchodu po pravé straně.“

Při tomto psaní se mi zdá, že se na mě pan Butčík dívá shora z nějakého nebeského okna. Ačkoli mu to nebylo vlastní, nyní se usmívá a jako by mi sděloval: „Ano, místo je domluvené a z denního rajskeho zpravodaje se bezesporu dozvím, v kolik hodin sem dorazíte vy. I tady pracuji v knihovně.“

Превод: Наталија Тоневска-Каровска

VLAST

(ТАТКОВИНА)

S vymyšlenými mezemi,
Označil jsem si svou vlast.
Nastavil jsem znaky na všech jejích hranicích
a na všech strategických tečkách:
na terasách nad řekami, jezerami a nad mořským
břehem,
kde jsem seděl dlouho s přáteli
za letních večerů,
při sklence červeného vína.
Na trzích se štědrými barvami a opojnými pachy
z podzimní hojnosti.
Na vrcholcích hor,
Kdy se skrz prořídle mraky,
vynoří pohled vzdálených krajin.
Všude tam, kde se má láska
rozprostře,
až tam sahá moje vlast.
A co vy, nuž!
V čem tkví podle vás?

Превод: Мина Јовковска

КОНЕСКИ НА ПОЛСКИ

Ментор: проф. д-р Лидија Танушевска

Лектура: д-р Наталија Лукомска

BLAŽE KONESKI

OJCZYŻNA

(ТАТКОВИНА)

Wymyślonymi miedzami
zaznaczyłem swoją ojczyznę.
Pozostawiłem ślady na wszystkich jej granicach
i na wszystkich punktach strategicznych:
na balkonach nad rzekami, jeziorami i na brzegu
morskim
gdzie siedziałem długo z przyjaciółmi
w letnie wieczory,
przy lampce czerwonego wina.
Na targowiskach o barwach rozkosznych i
zapachach upojnych
od jesiennej obfitości.
Na szczytach górskich,
kiedy przez przeredzone chmury
odkrywa się widok ku dalekim obszarom.
Dokąd przenieśliśmy swą miłość,
dotąd jest moja ojczyzna.
A wy, ej!
Do czego zamierzacie ją sprowadzić?!

Превод: Мартин Блажески

КОНЕСКИ НА КОРЕЈСКИ

Ментор: м-р Канг Кјоунг-Сеон

거짓 예언자 (복음서)

(ЛАЗНИ ПРОРОЦИ Евангелијата)

거짓 예언자들이 판을 치는 때가 올 것이다.

내 이름으로 가장하고서

광장에서 너희들을 모을 것이고

하늘까지 들리는 큰 소리를 낼 것이고

사람들에게 떠들어댈 것이다.

그들을 믿어서는 안 된다.

그들은 자기 자신만을 생각하는 자들이다.

너희들을 구원할 것이라고 선포하고 있다.

거짓된 영이 그들의 영혼을 깊이 찢어서

너희를 망하게 하려고 한다.

그들은 회칠한 무덤이다.

그들의 종이 되지 말아라.

Превод: Виктор Дрваров

말라 버린 우물 위에서

(НАД СЕКНАТИОТ БУНАР)

한 걸음 한 걸음씩, 한 마디 한 마디씩
천천히,
내가 아무 것도 느끼지 못하게
뮤즈, 당신이 나를 여기까지 데려왔습니다.
길을 걸어오는 동안 당신은
다양한 슬픔을 표현할 수 있을 만큼의 놀라운
강한 말로 나를 가르쳐 주었습니다.
그러나 그것은 단지 여행연습에 불과했습니다.
길을 걸어오는 동안 당신은
연결된 심연위에서 무서운 생각들이 떠오르게 하기 위해
먼 곳의 일들을 어떻게 연결할 수 있는 지를 가르쳐 주었습니다.
그러나 그것도 단지 준비과정에 불과했습니다.
그렇게, 한 걸음 한 걸음씩, 한 마디 한마디씩
나를 내 영혼의 말라 버린 우물 위,
이곳까지 데려왔습니다.
나의 속을 살펴보라고
그리고 백배로 울리는 공포의 소리로
그 공허함속에서
당신의 궁극적인 메시지를 전하라고 당신은 원하고 있습니다.
하지만 뮤즈,
저는 당신에게서 그런 능력을 원하지 않고
당신의 뜻대로 사용되기도 원하지 않습니다.
저는 우물 바닥 진흙탕에서 뒹굴고
돌을 발톱으로 긁고 있는 무서운 괴물을 인식하고 있습니다.
저는 당신에게 복종하기를 거부합니다.
연약한 인간의 환상을 안고
차라리 죽어 버리고 싶습니다.

Превод: Мила Стојковиќ

어느 여가수의 노래

(ПЕШНАТА НА ЕДНА ПЕВИЦА)

가장 중요한 것은 우연찮고
순간적인 것이다.
마치 여러번 만질 수 없는 것을
만진 것과 같은 유일한 것이다.
성냥 옆에 나무
물 옆에 불
가슴에 닿은 손
이것이 바로 기본적인 것이다.
제가 말하는 가장 중요한 것은
일시적인 일들
한 번 일어나고
한 번 주목 받고
한 번 보고
오직 한 번만 들은
사람의 혼을 빼는 그런
당신의 노래같은 것이다.
그 노래가 멀리 어디선가에서
우리 주변의 짙은 구름속과 궤도들을
멤돌고 있지 않는가?
우주의 지붕 아래에서
계속 그 노래를 듣고 있는 이가
나 혼자 뿐일까?

Превод: Натали Илиоска

메시지

(ПОСЛАНИЕ)

두로와 시돈, 당신들 없이
수천년 동안 이곳에서 누군가 살아왔습니다.
그리고 다시 살아갈 것입니다.
우리들은 풀과 같아
짓밟히고 말라가고 죽어가지만
땅만 홀로 남아 있습니다.
우리들은 개미와 같아
짓눌러지고 파괴되고 그리고 다시 켜켜히 쌓였습니다.
이곳에서 한 때는 인도까지 원정을 갔습니다.
누가 감히 그것을 예측할 수가 있었을까요?
비아 에그나티아에서 키케로는
데살로니키로 유배를 갔습니다.
드라마현 가까운 곳
격렬한 전투의 반대편
장막에서
카이사르의 유령이 부르투스에게 나타났습니다.
티베리오플에서
열다섯 명의 순교자들이 순교했습니다.
헌신했습니다.
성 나움이 수도원을
벨로 호수의 근원에 지었습니다.
이 땅은 마르코 크랄레도 버티게 했습니다.
그럼에도 불구하고
어찌 이런 굴욕감을 경험하지 않을 수 있을까요?
과연 그런 굴욕감 없이도 성숙해질 수 있을까요?

이 모든 것은 예정된 것입니다.
우리 모두는 떠나지만
이 땅은 남아 있습니다

Превод: Ивона Гиговска

수년 후에 회상

(СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ)

“이렇게 내 안에서 괴로움이 통곡하고 있었습니다.

짓밟힌 족속에게서 태어났다는 이유 때문에”.

이런 글을 썼을 때가

아마도 내가 스무 살도 채 되지 않았을 때였을 것입니다.

지금까지도

그렇게 오랫동안

똑같은 그 괴로움이

아니 더 큰 괴로움으로

나를 따라 다니고 있습니다.

그래서 심지어

끓은 씨를 뿌리는 사람이 돼서

말을 조금 바꿔서 말해 봅니다.

“아직도 내 안에서 똑같은 그 괴로움이 통곡하고 있습니다.

짓밟힌 족속에게서 태어났다는 이유 때문에”.

그럼에도 불구하고,

이유없이 내가 이러한 경험과 괴로움을

겪어 온 것이 아니었을 것이라고 소망해 봅니다.

Превод: Албана Рамадани

나의 조국

(ТАТКОВИНА)

상상해 본 경계선에

나의 조국을 표시했습니다.

나의 조국의 모든 국경과 전략상의 지점들이었던 곳을 표기했습니다.

여름날들의 밤에

붉은 포도주 한 잔을 기울이며

친구들과 오랫동안 앉아 있었던 강과 호수와 해변가의 테라스들,

화려한 색상들과 가을의 풍성한 향기에 폭 젖어 있는 시장들,

듬성듬성한 구름 사이로 먼 곳들의 경치를 보여 주는 높은 산봉우리들.

내가 내사랑을 미치게 했던 그 곳, 거기까지가 나의 조국입니다.

아, 그런데 당신들은

나의 조국의 경계를 줄이려고 무슨 생각을 하고 있습니까?

Превод: Глорија Савевска

СОДРЖИНА

ПРЕВЕДУВАЧКА РАБОТИЛНИЦА „КОНЕСКИ НА 14 ЈАЗИЦИ“ 5

ТЕКСТОВИ ВО ОРИГИНАЛ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 11

ПЕШНАТА НА ЕДНА ПЕВИЦА..... 13

НАД СЕКНАТИОТ БУНАР 14

СПОМЕН ПО МНОГУ ГОДИНИ..... 15

ЛАЖНИ ПРОРОЦИ 16

ПОСЛАНИЕ..... 17

ТАТКОВИНА 18

МАГНОЛИЈА 19

РУЖА 20

ПИТАЧИ 21

СРЕДБА ВО РАЈОТ 22

КОНЕСКИ НА АЛБАНСКИ 27

PROFETËT E RREMË 29

MANJOLA..... 30

MBI PUSIN E SHTERUAR 31

LYPËSIT 33

MESAZHI 34

TRËNDAFILI 35

TAKIMI NË PARAJSË 36

КОНЕСКИ НА ТУРСКИ 39

SAHTE PEYGAMBERLER 41

VATAN..... 42

MEKTUP	43
YILLAR SONRAKİ HATIRA.....	44
BİR ŞARKICININ ŞARKISI.....	45
KURUMUŞ KUYUNUN ÜZERİNE.....	46
DİLENCİLER	48
GÜL	49
MANOLYA	50
КОНЕСКИ НА АНГЛИСКИ.....	51
OVER THE DRIED UP WELL.....	53
A MEMORY AFTER ALL THESE YEARS	55
BEGGARS	56
EPISTLE	57
HOMELAND.....	58
MAGNOLIA	59
ROSE.....	60
THE SONGSTRESS' SONG.....	61
FALSE PROPHETS (according to the gospel)	62
A MEETING IN HEAVEN	63
КОНЕСКИ НА ГЕРМАНСКИ	67
DAS LIED EINER SÄNGERIN.....	69
DIE EPISTEL.....	70
DIE ROSE.....	71
DIE BETTLER.....	72
GEDENKEN NACH VIELEN JAHREN	73
ÜBER DEN VERSIEGTEN BRUNNEN	74

DIE MAGNOLIE.....	76
DIE FALSCHEN PROPHETEN.....	77
DAS VATERLAND	78
КОНЕСКИ НА ИТАЛИЈАНСКИ.....	79
IL CANTO DI UNA CANTANTE	81
SOPRA IL POZZO PROSCIUGATO.....	82
EPISTOLA	84
UN RICORDO DOPO MOLTI ANNI.....	85
FALSI PROFETI (secondo il vangelo)	86
LA PATRIA	87
MAGNOLIA	88
LA ROSA.....	89
MENDICANTI.....	90
INCONTRO IN PARADISO	91
КОНЕСКИ НА ФРАНЦУСКИ.....	95
LES MENDIANTS	97
LA ROSE	98
LE MAGNOLIA	99
UNE RENCONTRE AU PARADIS	100
PATRIE.....	104
LA CHANSON D'UNE CANTATRICE.....	105
FAUX PROPHÈTES (selon l'évangile).....	106
КОНЕСКИ НА ШПАНСКИ	107
LA CANCIÓN DE UNA CANTANTE	109
SOBRE EL POZO SECO.....	110

EPÍSTOLA	112
RECUERDO DESPUÉS DE MUCHOS AÑOS ...	113
FALSOS PROFETAS (según el evangelio)	114
PATRIA	115
MAGNOLIA	116
ROSA	117
MENDIGOS	118
ENCUENTRO EN EL PARAÍSO	119
КОНЕСКИ НА РОМАНСКИ	123
AMINTIRE, DUPĂ MULȚI ANI	125
CERȘETORII	126
DEASUPRA FÂNTÂNII PUSTII	127
ÎNTÂLNIRE ÎN PARADIS	129
MAGNOLIA	132
MESAJ	133
PROFEȚI MINCINOȘI	134
ȚARA NATALĂ	135
TRANDAFIRUL	136
UNEI CÂNTĂREȚE	137
КОНЕСКИ НА ПОРТУГАЛСКИ	139
A CANÇÃO DE UMA CANTORA	141
A ROSA	142
EPÍSTOLA	144
КОНЕСКИ НА СЛОВЕНЕЧКИ	145
LAŽNI PREROKI (po evangeliju)	147

MAGNOLIJA.....	148
NAD USAHLIM VODNJAKOM.....	149
PESEM ENE PEVKE	151
BERAČI.....	152
NAZNANILO	153
VRTNICA	154
SPOMIN PO MNOGIH LETIH.....	155
SREČANJE V RAJU	156
DOMOVINA.....	159
КОНЕСКИ НА РУСКИ	161
ЛОЖНЫЕ ПРОРОКИ	163
ПОСЛАНИЕ.....	164
РОЗА.....	165
ЛЮБОВЬ КАК МИЛОСТЫНЯ.....	166
ПЕСНЯ ОДНОЙ ПЕВИЦЫ.....	167
ВОСПОМИНАНИЯ, СПУСТЯ ГОДЫ.....	168
ОТЕЧЕСТВО	169
ВСТРЕЧА В РАЮ	170
КОНЕСКИ НА ЧЕШКИ	175
FALEŠNÍ PROROCI	177
MAGNÓLIE	178
NAD VYSCHLOU STUDNOU	179
PÍSEŇ JEDNÉ PĚVKYNĚ.....	181
ŽEBRÁCI.....	182
POSLÁNÍ.....	183
RŮŽE	184

VZPOMÍNKA PO MNOHA LETECH.....	185
SETKÁNÍ V RÁJI	186
VLAST.....	189
KONECKI NA POLSKI	191
BLAŽE KONESKI	193
OJCZYŻNA	193
KONECKI NA KOREJCKI	195
거짓 예언자 (복음서)	197
말라 버린 우물 위에서.....	198
어느 여가수의 노래.....	199
메시지.....	200
수년 후에 회상.....	202
나의 조국.....	203

